

DET POSTOMDELTE

FAGBLAD FOR FORENINGEN AF DANSKE SCENEINSTRUKTØRER

Nr. 79 - juni 2017

Udgiver:
Danske Sceneinstruktører
Nørre Voldgade 12 2.th.
1358 København K
Tlf. 33 33 08 88
www.stagedirectors.dk
email: info@stagedirectors.dk

Deadline næste nummer:
mandag 4. september 2017

Redaktion:
Inger Birkestrøm Juul, FDS
Nicolet Faber, FDS
Steen Madsen

Layout: Jakob Brandt- Pedersen

Forside:
Det Kongelige Teater: "Højskolesangbogen"
Instruktion: Minna Johannesson
Foto: Natasha Thiara Rydvald

Bagside: Foto: Hans-Peter Kellner

Foråret har allerede budt på flere interessante begivenheder: vi mødtes til Generalforsamlingen i marts, hvor der selvfølgelig var fokus på ændringerne i rettighedsforvaltningen, men også god plads til interessante drøftelser om scenekunsten. Og her i starten af maj, tog godt 20 instruktører på studietur til Berlin. Vi så rigtig god kunst og havde rig mulighed for at tale med kollegaer. Det var en vellykket tur, som I kan læse lidt mere om i bladet her.

Og så er der fremtiden. I forlængelse af paneldebatten i Folketeatret i januar er FDS gået ind i et samarbejde med Scenit, TIO og Scenekunstværket Region Nord- og Midtjylland så vi kan være med til at skabe et fælles fodslag inden efterårets drøftelser om et kulturpolitisk udspil. Som bekendt har Kulturminister Mette Bock gennemgået kulturområdet og set et behov for modernisering, nytænkning og reformer.

For scenekunstmrådet påbegyndes arbejdet efter sommerferien og det er vigtigere end nogensinde, at det bliver en samlet branche, der byder ind og præger ministerens overvejelser. Vores eneste svar på nedskæringer er at tale med en stemme som et svar på eventuelle nedskæringer. Vi skal huske at vi er en branche, også selv om vores kunstneriske udtryk og mål er forskellige. Som vi også talte om i Berlin, er der en kolossal inspiration i at møde det anderledes.

Omvendt kan man også have på fornemmelsen, at hver gang vi diskuterer internt, så lukker der et teater, fordi politikere opfatter teatret som et sted der er lukket om sig selv og uden relevans for andre, læs vælgerne. Dette er selvfølgelig en misforståelse, som vi er nødt til at belyst og det kan vi kun i fællesskab! Vi må videre, så lad os tage Mette Bock på ordet, når hun skriver:

”Vi skal være modige og ambitiøse, når vi gentænker kulturpolitikken. Den skal gå på to ben: Vi skal på den ene side bevare kulturarven – og på den anden side skabe rum til at bryde nye veje. I forlængelse heraf har jeg et særligt fokus på forholdene for elite og vækstlag. Vores reformer vil få betydning for en lang række af de danske kulturinstitutioner. Det er ikke initiativer, der kan gennemføres fra dag til dag, men nu sætter vi arbejdet i gang – og jeg vil opfordre alle til at bidrage konstruktivt med gode idéer og nye tanker. Vi gør det, så danskerne også i fremtiden får et stærkt kulturudbud i hele landet”.

Men samtidig med vi skal i dialog med ministeren på dette grundlag, skal vi også huske at det er alt det andet mellem elite og vækst, ikke mindst diversiteten, der er ryggraden og sammenhængskraften i kulturen og derfor absolut ikke skal glemmes. ●

STUDIETUR TIL BERLIN MAJ 2017

Vi ved godt at den kolde krig er forbi, at nationalsocialisterne ikke marcherer som i 30'erne, at Sally Bowles ikke længere synger i Kit Kat Klub og at David Bowie og Lou Reed ikke er ved at indspille en ny plade i "Hansa by the Wall". Men billederne er tæt på, for historien lever når man bevæger sig rundt i Berlin. Sådan var det for 17 år siden, da FDS arrangerede sin første studietur til byen, sådan var det da vi var der igen i 2014 og sådan er det fortsat. Meget er ændret, men mødet mellem øst og vest og den historiske ballast er fortsat tydeligt.

Første gang vi var på besøg, var Volksbühne i fokus. Vi så Castorfs "Das Obszöne Werk: Caligula" på Grosses Haus og "Rosenkriege 1-8; Richard III" i Johann Kresniks iscenesættelse på Prater. For 3 år siden besøgte vi Schaubühne og så Thomas Ostermeiers "Gier"; Sebastian Hartmanns "Woyceck" på

Deutsches Theater og Ivo Dimchevs "FEST" på Theater HAU3.

I år var det Theater Treffen der dannede rammen. Vi var uheldige og fik afbud på nogle af de kollegaer, vi havde håbet at tale med, til gengæld fik vi to inspirerende forestillinger: "Drei Schwestern" fra Theater Basel instrueret af Simon Stone og "Die Borderline Prozeession" fra Schauspiel Dortmund, instrueret af Kay Voges. I tillæg til dette blev der tid til at besøge den private Sammlung Hoffmann og Hamburger Bahnhofs "Moving is in every direction" Berlinische Galeries "John Bock / Im Moloch" og tilfældet ville, at al denne kunst kunne bindes sammen med undertitlen "Narrative Räume". I "Drei Schwestern" drejede huset rundt foran publikum og i "Die Borderline Prozeession" var det publikum der rykkede sig rundt om huset. Og på udstillingerne bevægede vi os ind i og omkring

den nyere tids fremmeste installations- og rumkunst.

Fantastiske oplevelser og forbløffende aktuelle tekster og politiske referencer så friske at det er svært at forstå hvordan teatrene kan få det til at ske. Trump, ny-højre, Brexit, det franske præsidentvalg sat op mod nogle af fortidens koryfæer: Shakespeare, Goethe, Ginsberg, Nietzsche eller hvad med Jonathan Meeses "Lolitatum der Diktatur der Kunst ist Lolitatum der Totalstkunst, super". HOT HOT HOT må man bare sige. Sikke oplevelser. På de følgende sider finder I Helge Reinhardts uddybende tekst og scrapbogen fra turen.

Rejsedeltagerne var:

Helge Reinhardt Anne Zacho
Madeleine Røn Juul
Kamilla Wargo Brekling Tali Razga
Erik Pold Vicky Leander
Solveig Weinkouff Anne Schulin Zeuthen
Christoffer Berdal Niels Borup
Andras Banfi
Joy-Maria Frederiksen Steen Madsen
Camilla Graff Catherine Poher
Hans-Peter Kellner
Lotte Faarup Niels Vendius
Lærke Reddersen

BERLIN - THEATER TREFFEN 6.-21.5.17

En enestående teateroplevelse der blæste mit gamle, kritiske tidselgemyt af en instruktør fuldstændig omkuld. Med blikket rettet mod sidste fælles besøg i Berlin med De danske Sceneinstruktørkolleger, havde jeg ikke de allerstørste forventninger af den tyske teaterkulturs videreudvikling med sine intetsigende eksperimenter uden noget væsentligt kunstnerisk- eller samtidskritisk indhold. Men.... min tilbagelægnede skeptiske holdning fik et ordentligt gok i nødden....

Berlin emmer jo af kultur: den ældre historiske, såvel den nyeste avantgardistiske i alle dens former og provokationer... Og selve Berlins teaterverden er i disse dage i et dybt skærende "Zeitenwende" (tidsskifte), som direktøren for Berliner Festspiele, Thomas Oberender, udtrykte det som indledning til sin status over de seneste års tysksproget teatervirksomhed. De gamle, store, stilistisk

prægende koriføer har ikke fået fornyet deres kontrakter og går af, for at give plads til nye kræfter, indsat af Berlins Kultursenator under stor protest fra teaterverden og publikum.

Volksbühne mister dets mangeårige direktør og instruktør Frank Castorf ; og selve det sagnomspundne Berliner Ensemble (Brechts Ensembleteater) må sige farvel til tysk teaters store kunstneriske provokatør instruktøren og teaterdirektøren, Claus Peymann. Sidstnævnte har siden 60erne præget det tysksprogede teater, modigt og retningsvisende, som ingen anden. Nu sidder han i bogstaveligste forstand ved et lille bord, udenfor Festspielshaus, og sælger sit livsløb gengivet i en 5 kg tung brosten af en bog. Claus Peymann var mit idol som ung skuespilelev i Stuttgart, (mens han arbejdede der som instruktør, samlede han penge ind til

RAF medlemmet Gudrun Ensslins tandlæge-regning mens hun sad i tugthuset Stamheim - det kostede ham dengang jobbet). Hans kunstneriske virke prægede allerede dengang Studenterscenen i hans fødeby Bremen, Frankfurts Theater am Turm (R.W. Fassbinders teater), Berlin Schaubühne, Stuttgart, Bochum, Burgtheater Wien mm. Han evnede som ingen anden at holde spejlet op foran sit tysksprogede publikum hvad angik dets fortid, samtid og en usikker europæisk fremtid.

Endelig kunne jeg møde ham personligt og endda få muligheden for tale med ham om teaterordenen i Berlin. Han svarede på en rolig og afklaret måde:"... ohne Risiko, ohne Spiel auf Leben und Tod gibt es kein Theater..."... sie wollen mich nicht mehr, ich bin ein Mammut...". Købte selvfølgelig bogen for sølle 145 kroner og fik endda en dedikation med i købet.

Åbningsforestillingen var selve Tjekovs "Tre Søstre" som et fascinerende rent skuespillerteater efter den gamle skole med figurtegning, handling, med "lade som om", med patos, med fremførelse af levende følelsesudbrud, sat i et nutidigt glashus, som en ren hverdagsoplevelse af livets ligegyldigheder og grundlæggende spørgsmål såvel afmagten. --- dog uden at bruge et eneste ord fra Tjekovs oprindelige manuskript!! Den unge Instruktør Simon Stone lod sig inspirere af originalteksten til at flytte handlingen til vores nutid i hans og nutidens sprog, dog på højeste niveau og fyldestgørende for Tjekov's originale dramatiske indhold og princip. WOW!!!

Med denne oplevelsesrige dag in mente, tog jeg så næste dag ud til det store fabriksområde som danner ramme om alskens kunstnerisk virksomhed. Efter sigende skulle vi se noget performance teater, OK da ... jeg kom i meget god tid for ikke, lige som dagen før, blive ramt af en irriterende s-togs forsinkelse pga. et slagsmål på Nollendorf Platz stationen der næsten havde kostet mig adgangen til "Tre Søstre"... det lykkedes dog Steen at

redde mig i allersidste øjeblik... en STOR TAK!!! (Apropos Nollendorf Platz, så ligger stationen direkte overfor selveste Metropol teatret, lige ved siden af gaden hvor forfatteren Isherwood skrev selve bogen som dannede ideen til musicalen "Cabaret")

Ankommet til Rathenau Hallen to timer før starten af forestillingen «Die Borderline Prozession» efter idégrundlag af instruktør Kay Voges, kunne ingen fortælle mig hvor opførelsen skulle finde sted... nå ja, måske var den en fri lufts eller på anden måde eksperimenterende performance en god time efter så jeg folkevandringen til bygningen hvor vi skulle være - og igen sad Peymann ved sit lille bord foran indgangen og nu var der flere som fik talt med ham også deriblandt mine danske kolleger...

At komme ind i den mægtig store fabriksal var lidt forvirrende på grund af den store panoramascenografi bestående af mange lejligheder og rum af meget forskellig art. Næsten umærkeligt begyndte musikken og sangen, en slags uendelig musik som skulle ledsage det meste af den næsten tre timer

lange forestilling... Nå, var det så det, - jeg satte mig magelig tilrette blandt de mange hundrede tilskuere og forventede sådan set ikke for meget denne aften. Igen, efter måske et kvarters procession rundt om den mægtige dekoration opdagede jeg styk for styk de små forandringer som skuespillerne fortog

sig ved at "flytte ind" , indtil alle rum var blevet optaget og handlingerne enkeltvis tog form på samme tid alle de forskellige steder foran publikum og som det viste sig også bagved bygningerne til et publikum som så det hele fra bagsiden. Kameratet cirkulerede og cirkulerede uafbrudt og holdt vores blikke

fanget på store billedskærme der viste os de bagved liggende handlinger... De tre timer blev på den måde en fantastisk intens fortælling i mangfoldige detaljer og historier med brudstykker fra tekster af filosoffer - digtere - historiske personer og endda dugfriske nyheder, ledsaget af et utroligt smukt

soundtrack af et vævet klangtæppe sammensat fra gregoriansk kirkemusik og frem til nutidens klassiske såvel rytmiske toner. For slet ikke at tale om den overvældende finalemusik fra Gustav Mahlers "Opstandelses Symfoni".

Selvom tredje delens visuelle slutning virkede på mig noget overeksponeret med det væld af tvekønnede Lolitaer førende rundt i de forskelligste rum og positioner, så var jeg dog blevet revet med af denne grønselands indtagende procession og havde svært ved at falde i søvn efter denne sidste begivenhedsrige dag.... Ud over forestillingerne oplevede vi i mindre grupper forskellige fantastiske udstillinger og jeg bevægede mig rundt i mit gamle Berlin der har udviklet sig hvad angår tusindtals af cyklister, nye og restaurerede bygninger og ikke mindst kulturelt.

Apropos kulturelt: så har Tyskland i Kulturministeren Frau Prof. Monika Gütters MdB en velformuleret repræsentant for samfund og kultur, idet hun ved selve åbningen i sin tale udtrykte... "... som stedet for frihed og tolerans, for nuancering og eftertænksomhed, for åbne diskussioner og samhørighed, er teatret blevet endnu vigtigere i disse tider af populister og fanatikere der træder de demokratiske værdier under fode. Teatrets samfundsmæssige betydning bør derfor træde endnu tydeligere frem i den offentlige bevidstgørelse..."

S A M M L U N G H O F F M A N N

History

Erika and Rolf Hoffmann made their first discoveries in contemporary art in the 1960s at early Documentas in Kassel and in museums, art galleries, and art institutions in the Rhineland. Discussions with artists about their concepts and the works that embodied them were an intellectual challenge in private, and also a creative inspiration in their professional endeavors.

To maintain direct access to the ideas and discourses of the art scene in spite of family and running their own company, they decided in the late 1960s to make purchases, mostly of works by artist friends. Erika and Rolf Hoffmann were inspired by the variety of artistic expressions they found and their desire to collect what they thought was essential and characteristic of the art of the time. They searched for innovation, no matter which

medium. Wherever their travels led, contemporary art offered the opportunity to address the current issues in society.

After the sale of their company in 1985, the couple had more time and financial freedom for their collecting passion. As before, the Hoffmanns considered collecting as purely private, and only followed their personal taste and interest and accordingly remained anonymous.

That changed with the fall of the wall, as Erika and Rolf Hoffmann wanted to actively participate in the social and cultural changes after reunification. They developed the idea of a Kunsthalle for Dresden in public-private partnership. A bold architectural design for this was provided by the American artist Frank Stella. As initiators of the project, the Hoffmanns thought that long term the project

should be self-financing, and they sought to gain powerful investors as co-founders and other collectors as lenders. When the plan failed because of public opposition, they began to think about a completely private and thus independent project.

The new project was conceived to not only allow the Hoffmanns to live and work in the midst of art, but also from time to time share their collection and experiences with others. In 1994, they found an empty factory building in Berlin-Mitte, then renovated and converted it so that they could situate themselves and their tenants in spacious lofts. Since 1997, the Hoffmann's living and work spaces have been open every Saturday to the public. Following the death of Rolf Hoffmann in 2001, Erika Hoffmann has continued to actively add to the collection and lead Sammlung Hoffmann alone.

Artists

Rolf and Erika Hoffmann began acquiring works in the 1960s, just based on personal interest. This way their collection includes works by artists of various generations and nationalities. Due to the proximity of their Mönchengladbach home to Düsseldorf's bustling art scene, the pair first encountered the ideas and works of the German Group ZERO (Günther Uecker, Heinz Mack, Otto

Piene). Later on, as a consequence of more frequent trips to the U.S., works by American artists (like Felix Gonzalez-Torres, Mike Kelley, Bruce Nauman, Fred Sandback, Frank Stella, Andy Warhol) were added. Following their 1997 move to Berlin, the Hoffmanns became increasingly interested in Eastern Europe and Asia and acquired works from the likes of Olga Chernysheva (Russia), Fang Lu (China), Katarzyna Kozyra (Poland) and Hiroshi Sugimoto (Japan).

In the current installation works by the following artists are shown, among others: Monica Bonvicini, Willie Doherty, Carroll Dunham, Tracey Emin, Isa Genzken, Nan Goldin, Katharina Grosse, Susan Hiller, Craigie Horsfield, Zuzanna Janin, Allen Jones, Hubert Kiecol, Ernesto Neto, Chris Newman, Albert Oehlen, Pipilotti Rist, Julian Rosefeldt/Piero Steinle, Thomas Ruff, Bojan Sarcevic, Chiharu Shiota, Tom Wesselmann. ●

DREI SCHWESTERN (THREE SISTERS)

By Simon Stone
based on Anton Chekhov
German translation by
Martin Thomas Pesl

Theater Basel

Directed by Simon Stone

Foto: Sandra Then

Stage Lizzie Clachan
Costumes Mel Page
Music Stefan Gregory
Lighting design Cornelius Hunziker
Dramaturgy Constanze Kargl

Olga Barbara Horvath
Masha Franziska Hackl
Irina Liliane Amuat
Andrey Nicola Mastroberardino
Natasha Cathrin Störmer
Theodor Michael Wächter
Alexander Elias Eilinghoff
Viktor Simon Zagermann
Nikolai Max Rothbart
Roman Roland Koch
Herbert Florian von Manteuffel

A glasshouse straight from the wish list of affluent children: This is where director Simon Stone sets Chekhov's "Three Sisters". A modern ambience, accessible from all sides, thanks to

a revolving stage. Only for seconds, if that, does the façade block the audience's view of arguments and sex and boozing sessions – because that's what goes on in this most contemporary Chekhov adaptation the theatre has seen for a long time. Stone completely re-wrote the dialogue and fitted his characters with a modern-day skin, while retaining Chekhov's story and conflict constellation, his tragicomedy, melancholy, longing and pain. The excellent Basel acting company enhances the triviality of events surrounding Irina's birthday party by also acting out the phoniness of the daily soap set in the sisters' holiday home. Triviality is a thin, transparent protective cover. Undereneath, the characters wear nothing but naked despair. And the scars of their fruitless search for happiness.

www.theater-basel.ch

BERLIN MAJ 2017

HAMBURGER BAHNHOF

MUSEUM FÜR GEGENWART - BERLIN

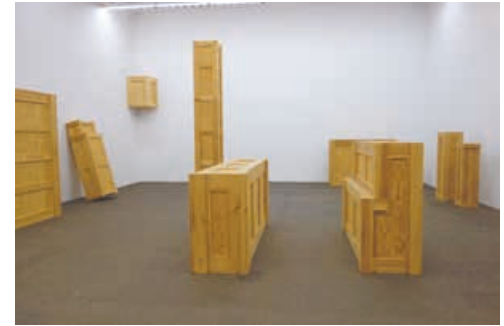
MOVING IS IN EVERY DIRECTION. ENVIRONMENTS – INSTALLATIONS – NARRATIVE SPACES

17.03.2017 TO 17.09.2017

The exhibition "moving is in every direction. Environments – Installations – Narrative Spaces" traces the history of installation art from the 1960s until today with a focus on narrative structures. As the visitors move through the exhibition, they explore expansive walk-in environments, video and sound installations, as well as cross-media works especially developed for the exhibition. The non-linear narrative structure, put forth by Gertrude Stein, to which the exhibition title relates, serves as a starting point for exploring sculptural arrangements, image sequences, or spatially staged narratives. Within the approximately 3,500 square metres of exhibition space, there are installations by Joseph

Beuys, Marcel Broodthäers, Peter Fischli/David Weiss, Isa Genzken/Wolfgang Tillmans, Bruce Nauman, Susan Philipsz, Pipilotti Rist, Bunny Rogers, Gregor Schneider, Thomas Schütte, Christopher Kulendran Thomas, and Wolf Vostell.

The exhibition moves historically from the 'environments' introduced by Allan Kaprow

in 1958, through Dan Flavin's 'situations' or Wolf Vostell's 'spaces' of the 1960s and 1970s up to the 'installation art', established in the 1980s. This term has remained in use up until the present. 'Installation' stands for art works covering an entire room. Moreover, the youngest generation of artists connects physical and virtual space. As 'narrative spaces', the current endeavours in installation art

present themselves as utopian ideas for our collective life as a society.

"moving is in every direction. Environments – Installations – Narrative Spaces" shows works from the collection of the Nationalgalerie, the Friedrich Christian Flick Collection at Hamburger Bahnhof, the Marx collection, the Haubrok Foundation, and selected loans. Alongside the temporary exhibition, permanently installed works by Dan Flavin, Joseph Beuys, Robert Kusmirowski, and Bruce Nauman also form part of the exhibition, as well as a room by Gregor Schneider in the west wing of the ground floor, which has been made accessible once again for this occasion. Curated by Anna-Catharina Gebbers and Gabriele Knapstein / Assistant curator: Ina Dinter.

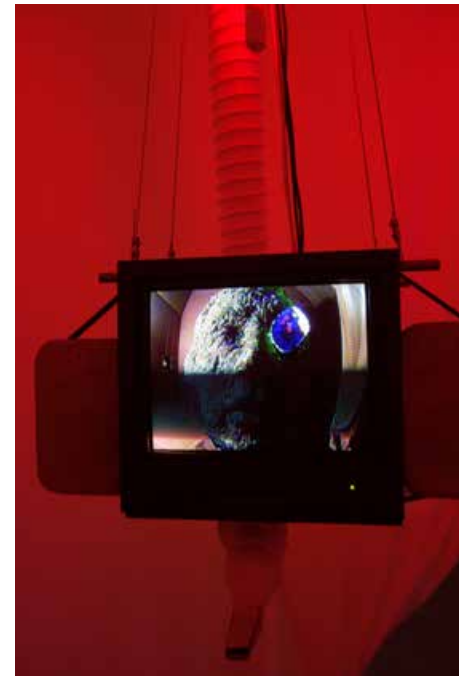
JOHN BOCK: MOLOCH

The Berlin artist John Bock (* 1965) has created his installation In the Moloch of the Presence of Being especially for the Berlinische Galerie, incorporating several of his existing works and film projections. This is the first time the globetrotting artist has staged a major exhibition in a Berlin museum, following the show FischGrätenMelkStand at the Temporäre Kunsthalle Berlin which attracted so much attention in 2010. In the Moloch of the Presence of Being offers some insights into his current work.

John Bock is a performance artist and film maker who moreover sculpts, draws and writes. The opulent display at the Berlinische Galerie is at once a freak show, a theatre stage, an experimental laboratory and a cinema, and overwhelming in its baroque abundance of meanings. The objects, props and costumes which play a part in the proceedings, whether on film or as part of the live

performance, mutate in Bock's cosmos into unpredictable creatures, swelling, hatching, sprouting tentacles and seeking contact with the spectator. Every stage along the trail tells its own story. Together they create a circuit for visitors to circumnavigate in a spirit of discovery, becoming a part of the show as they go. One of the works included here is Der Pappenheimer (2013/2017), a sprawling, complex spatial installation. Olfactory stimuli, sound, film and pieces of set combine into a narrative that revolves around Casanova and a stone sculpture reminiscent of the Golem. Like his individual works, the show as a whole blends different media, items and installations to form a bizarre microcosm, symbolising the world but ultimately orbiting the artist. This is John Bock's vision of the absurdity of things, celebrated with relish and revealed in a grotesque and mischievous pageant.

DIE BORDERLINE PROZESSION

**Ein Loop um das, was uns trennt
(A loop on what divides us)**

**By Kay Voges, Dirk Baumann and
Alexander Kerlin**

Schauspiel Dortmund

Directed by Kay Voges

Stage Michael Sieberock-Serafimowitsch

Costumes Mona Ulrich

Director of Photography Voxi Bärenklau

Composition, live music T.D. Finck von
Finckenstein

Video art, live editing Mario Simon

Live camera Jonas Schmieta

Dramaturgy Dirk Baumann, Alexander Kerlin

Live texting Alexander Kerlin

Live sampling Joscha Richard

Dolly grip Tobias Hoefl

Lighting Sibylle Stuck

Sound Jörn Michutta, Andreas Sülberg

Coding Lucas Pleß

With

Andreas Beck

Christian Freund

Ekkehard Freye

Frank Genser

Foto: Marcel Schaar

(THE BORDERLINE PROCESSION)

Caroline Hanke
Christoph Jöde
Marlena Keil
Bettina Lieder
Eva Verena Müller
Uwe Rohbeck
Uwe Schmieder
Julia Schubert
Friederike Tiefenbacher
Merle Wasmuth
Raafat Daboul
Paulina Alpen
Amelie Barth
Carl Bruchhäuser
Thomas Kaschel
Nils Kretschmer
Anja Kunzmann
Lorenz Nolting
David Vormweg
Michael Wischniowski
Graduates of the Folkwang University of the Arts

Foto: Marcel Schaar

A music, art, theatre and film installation: Totaltheater of philosophy. Kay Voges surveys today's world as a raging, image-spewing machine and fathoms its effects on modern states of consciousness. Every spectator has a different insight into the monumental ten-roomed building complex, decked out in tasteful retro middle-class chic. They see atmospheric still lives, inspired by artists like Edward Hopper or Gregory Crewdson, and take their mental pick from the music medley and thunderstorm of quotations playing over it all. A procession of 23 performers

Foto: Marcel Schaar

circles them, carrying incense and singing as though to ward off the world spirits gone mad. Soon, the initially banal everyday life becomes a fortress against an increasingly escalating crisis that breaks through the cozy interior and the varnish of civilization. "Borderline Procession" is a reflection on the terror of simultaneous events, which we all ingest incessantly, like addicts, through the media. A meditation on the general confusion of the world.

www.theaterdo.de

Berlin artiklen er sammensat af bidrag fra:

Hans-Peter Kellner, Helge Reinhardt, Joy-Maria Frederiksen, Kamilla Wargo Brekling, Lærke Reddersen, Niels Borup, Solveig Weinkouff og Steen Madsen, hertil tilføjes pressemateriale fra teatre og samlinger

D E N N Y E B E S T Y R E L S E

Christoffer Berdal

Statens Teaterskole 1994-98

Biologiske abe Nicolas Bro, Statens Teaterskole
Natsværmer Nicolas Bro, Mammut-teater
Faust er død, Mark Ravenhill, Mungo Park
KalledeWy Farce, Botho Strauss Får 302
Guder, fantomsmerter, Jokum Rohde, Århus
Teater.

Madeleine Røn Juul

Sceneinstruktør fra Statens Teaterskole 1984.
Har siden 1984 instrueret mere end 70 fore-
stillinger for små og store teatre i Danmark og
Norge og 27 radiospil for Danmarks Radio.,
deraf flere prisbelønnede.

Foto: Jørgen Chemnitz

Jacques S. Matthiessen

Arbejdet professionelt med scenekunst siden
1977.

Født 1960. Autodidakt teatermenneske. Har
arbejdet med teater siden 1977. Skaber og
instruerer forestillinger i mange forskellige stil-
arter og konstellationer for forskellige alders-
grupper i ind- og udlandet.'

Foto: Hein Photography

Lene Skytt

Mit navn er Lene Skytt. Jeg er uddannet sceneinstruktør fra SSKS i 2013. Siden da har jeg arbejdet med intimteater, teaterkoncert, devising, site specifik, børneteater, borgerinddragende teater og animationsteater.

Jeg er medstifter af kunstkollektivet FAMILIEN der har eksisteret siden 2013.

Solveig Weinkouff:

Jeg er glad for at være en del af den nye bestyrelse for FDS. Min lyst til at gøre en indsats for os instruktører springer ud af et ønske om at forbedre vores arbejdsforhold og påpege, at vi som ledere af den kunstneriske proces ikke bare kan erstattes eller undværes, hvis det kunstneriske resultat skal være interessant. Jeg har en særlig indsigt i arbejdsforholdene indenfor børne- og ungdomsteatret.

Selv har jeg en baggrund som skuespiller på Jomfru Ane Teatret og har været i mesterlære som instruktør gennem fem sæsoner på Aveny Teatret og Dr. Dante. Gennem årene har jeg instrueret både voksen- og børneteater, samt radiospil og produceret montager til P1.

www.weinkouff.com

Therese Willstedt

Jeg er født i Sverige 1984, nu bosat i København. Jeg har været freelance sceneinstruktør og har arbejdet på diverse frie teatre og institutionsteatre i Skandinavien og Tysklandsiden min afgang på Scenekunstsolen i 2012. Jeg er meget glad over at nu få lov til at begynde arbejde aktivt for vores forening og mere specifikt for instruktører og koreograferes rettigheder og sammenhold. Som medlem af bestyrelsen ønsker jeg også fokusere på hvordan vi kan blive ved med at udvikle hvordan vi videre kan inspirere, bruge og støtte hinanden og hinandens arbejde.

Foto: Raphael Solholm

Karina Dichov Lund

Der ligger mange vigtige og udfordrende opgaver på bordet i Sceneinstruktørene i denne tid og jeg er glad for at have fået muligheden for at fortsætte arbejdet i bestyrelsen endnu en periode.

Om mig:

Jeg er freelance koreograf, iscenesætter og producent og siden 2004 har jeg været kunstnerisk leder af Koreografkollektivet E.K.K.O som jeg stiftede sammen med koreograferne Klara Elenius og Emma Nordanfors.

Jeg arbejder med koreografi i ordets bredeste forstand og i så mange forskellige kunstneriske og formmæssige sammenhænge og konstellationer som overhovedet muligt.

Ud over at sidde i denne bestyrelse, er jeg medlem af danseudvalget i Dansk Skuespiller Forbund og bestyrelsesmedlem i interesseorganisationen De Frie Koreografer.

Nicolei Faber

Uddannet instruktør fra Den Danske Scenekunstscole i 2014 og skuespiller fra GITIS Scandinavia i 2004. Har siddet i bestyrelsen i et år, hvor jeg bl.a. har siddet i redaktionen på vores fagblad, hvor jeg har fokuseret på faglig udveksling mellem medlemmerne. I forskellige artikler om instruktørens processer og deres tanker om deres arbejde. Derudover har jeg været med til igangsættelsen af arbejdet med ny hjemmeside til foreningen.

Som instruktør har jeg arbejdet rundt om i landet og arbejdet meget på landsdelsscenerne. Og har lavet to forestillinger i København med Flyvende grise og Mammut teatret. Jeg har arbejdet med mange forskellige genre, alt fra klassikere til ny skrevet dansk dramatik, borger teater, bearbejdet romaner og arbejdet forestillinger frem baseret på research og improvisationer.

Formmæssigt er jeg interesseret i hvordan det konkrete og 1:1 genkendeligt møder det stærkt visuelle og abstrakte. Og i hvordan forskellige stilarter kan mødes for at skabe forestillinger der ligger sig i et mellemrum tydeligere definerede genre.

Foto: Jens Poulsen

Inger Birkestrøm Juul

Instruktør FDS / Dramaturg /

Inger Birkestrøm Juul / Sceneinstruktør FDS / Dramaturg exam.art / www.site-specific.dk Primært arbejdsfelt: teatralte produktioner på udvalgte steder/sites iscenesat skuespil, performance, musik, sang, dans.

Genrer: Græske tragedier, Shakespeare, Holberg, HCA, opera, NYCirkus, pyrotekniske arbejder, mixed media. Professionelle medvirkende fra sport, militær, havnearbejdere, svejsere, bryggeriarbejdere, jæger, brandvæsen, retsmedicinere, billedhuggere, digtere...

Aktører/Performere fra Europa, Rusland, Grønland, Mellemosten, Afrika ...
Egne produktioner vist i/på: Irland, Vollsmose, Kreta, København, Chicago...
2016/17: Kunstnerisk Konsulent MOD.STRØM, Sept. Festival uge 37, Kulturregion Fyn. HCA Festivals uge 34: FODREISE Vol.III. Gesamtwerkgruppe: CHAIRS (work in progress...)

Fotoet viser sidste noter før opførelsen af IDAs BLOMSTER, HCA Festivals:
Jeg står tv. overfor Camilla Lind: Kostumier/Performer, Patricie Homolová:
Skuespiller/Dukketeknolog, Katja Tomasevic Olsen: Trapez, Dan Schlosser:
Skuespiller, Rune Vadstrøm Andersen: Artist.

BESTYRELSENS KONSTITUERING

Formand: Christoffer Berdal

Næstformand: Madeleine Røn Juul

Forretningsudvalg: Christoffer Berdal, Madeleine Røn Juul, Lene Skytt og Solveig Weinkouff

Legatudvalget: Lene Skytt bliver bestyrelsens repræsentant, sammen med de to eksterne: Tali Razga og Jan Hertz

Dansk Kunstnerråd: Christoffer Berdal ønsker at udtræde af dette arbejde, men der er endnu ikke fundet en ny repræsentant

Det blev endvidere aftalt at inddrage Erik Pold som eksternt "medinspirator" i det politiske arbejde.

RUNDE DAGE:

Johan Sarauw 30 år 29.9

Christoffer Berdal 50 år 27.9

Kim Dambæk 60 år 26.7

Inger Ejlersen 60 år 29.9

Claus Bue 70 år 4.7

Line Krogh 70 år 28.9

Niels Damkjær 75 år 28.9

NYT FRA LEGATUDVALGET

Der har været udskiftninger i Legatudvalget, der nu består af Jan Hertz, Tali Razga og bestyrelsens udpegede repræsentant, Lene Skytt.

Udvalget behandlede ansøgninger på deres første møde i maj og besluttede at støtte:

Hans Hartvich-Madsen: 5.515 kr til deltagelse i "Anden Figurteater Konferenz"

Marie Østerskov: 10.000 kr til forløb i.f.m. "Det tredje"

Næste uddeling finder sted i oktober 2017

Ansøgningsfrist mandag 2. oktober

KOLLEGA SOS

Vi har i bestyrelsen for Danske Sceneinstruktører længe gerne ville lave et initiativ for nye kollegaer i branchen, hvor de kan søge hjælp eller gode råd i alle tænkelige situationer omkring instruktør arbejdet, hvor forbundet ikke kan hjælpe. En slags akutlinje når man står i en situation og ikke ved hvad man skal gøre. Det kan være en lønforhandling, problemer i forhold til en teaterdirektør eller en skuespiller eller kunstneriske problemer af forskellig art.

Denne ordning kalder vi KOLLEGA SOS og går ud på at yngre eller nye instruktører i faget kan blive sat sammen med en mere erfaren instruktør, hvis de ønsker det. De vil have et kaffemøde, hvor kontakten bliver etableret og så kan de sparre

fremadrettet, hvis de får brug for det. Om det er en eller flere gange om året er ikke vigtigt, det vigtige er, at hvis de nye i branchen mangler en erfaren instruktørs blik på en given problemstilling, så kan de altid ringe.

Alle der er blevet uddannet inden for de sidste tre år er blevet tilbudt ordningen og en lang række erfarne instruktører har tilmeldt sig. Hvis nogen ønsker at tilmelde sig ordningen i den ene eller anden ende af linien så skriv til Steen på steen@stage-directors.dk så etablerer han kontakt den ene eller anden vej.

Kærlig hilsen
Nicolei Faber - bestyrelses medlem i FDS

KOLLEGA ARRANGEMENT

Kære medlemmer

Bestyrelsen har nedsat et udvalg, der i løbet af sæsonen vil arrangere en række uformelle møder med plads til både det faglige og det sociale.

Første møde afholdes fredag 18. august

Sæt X i kalenderen, nærmere oplysninger følger.

Karina Dichov Lund, Lene Skytt og Therese Willstedt

Gennem en høj port i Nørre Voldgade og op på 1.sal - mødes vi i administrationsgangen på slaget 9.30, teaterchefen er nu ude af sit cykeludstyr, som anvendes på den daglige tur fra Klampenborg til henholdsvis Kbh. K eller Kbh. NV.

Vel vidende på begge sider af bordet, at timing er afgørende, udveksles kort indledende noter, og nedslaget er Teaterchefstillingen som blev KASPER WILTONs i august 2010. - Valget på Kasper Wilton, fandt sted under daværende Kulturminister Per Stig Møller, og efter flere års tummel med forskellige chefer i korte perioder, der ikke magtede at løfte opgaven efter Preben Harris, der var chef i en menneskealder.

- I 2007 fusioneredes FOLKETEATRET med DET DANSKE TEATER landets største turne teater (nu: FOLKETEATRET/Turne) og efter en

periode med vigende tal, tegner den rejsende del af teatervirksomheden sig nu for mellem 220 og 260 forestillinger rundt i landet på årsbasis - og godt 300 spillede forestillinger i selve FOLKETEATRET i Kbh.K. - I sidste sæson var det samlede tilskuertal for både Nørregade og den turnerende virksomhed på små 160.000 tilskuere. Tilskuddet er ikke voldsomt: 44 mill. pr. år, og herfra skal trækkes 10 millioner i husleje, som gives tilbage til tilskudsgiver, og kommer ikke i nærheden af hvad mange landsdelsscener får, så der skal tjenes penge, spilles lødigt folkeligt teater og arbejdes med gedigne nye initiativer også. Kasper mener det er en god beslutning, at der er sat loft over mængden af år en chef på de store scener kan sidde, fordi der uanset lødighed og gode intentioner, uafvendeligt kommer en stivnen eller redundans i måder at se og gøre arbejdet på, som ikke er frugtbart.

I denne periode nu, hvor Bestyrelsen netop har besluttet en fireårig forlængelse af Teaterchefstillingen, glæder Kasper sig til at anvende al sin erfaring indhøstet i denne periode på Folketeatret og Folketeatret/Turne, og at afrunde 2022 i et fuldt udfoldet crescendo. - "Der er allerede skabt nye faste begivenheder for børn: "U - Teater for dig", en kurateret børnescene som viser forestillinger fra eksisterende børneteatre. Efter hver forestilling åbner Det Kunstnerisk Laboratorium, som tilbyder forskellige børneteateropførelse og efterfølgende efterbearbejdes oplevelsen sanseligt. Denne og forrige sommer i maj/juni vises SHAKESPEARE I PARKEN, dvs gratis visning af Shakespeareforestillinger i Ørstedsparken, inspireret af New York Shakespearefestival, som en åben invitation til at opleve gedigent teater udenfor selve teaterrummet. Her er det teatergruppen "Shakes" som Folketeatret af egne midler skyder penge i, som forestår

forestillingen uden nogen form for kunstnerisk indblanding fra Folketeatrets side. Der knyttes også bånd til skoler og elevforeninger, arbejdes med kurateret scenevirksomhed og der arbejdes med både det klassiske repertoire og forskellige andre teaterudsagn af voksende kvalitet.

- Ellers er proceduren den, at de forestillinger der sættes op på Folketeatret i Nørregade turneomstilles i flere formater til brug for rejsende virksomhed, og det er stort, når omkring 9 sættevogne kører fra Hvidkildevej og er væk 7-9 uger. - Med få undtagelser turneres ikke, som eks. forestillingen: SARAH, GITHA NØRBYs jubilæumssforestilling, som udelukkende spilles på selve Folketeatrets scene." Turneeme er baseret på Teaterforeningerne rundt i landet, som primært består af et modent og ældre publikum, og der har været tilskuerkrise, som dog

ser ud til at stagnere nu, hvilket er dejligt. I denne sæson finder et nyt samarbejde sted med 5 jyske egnsteatre, et samarbejde der nedbryder barrierer og forhåbentligt bliver positivt for publikum.

I nyere tid har en fornem fondsfinansieret ombygning interør af Folketeatret fundet sted - et vældigt løft for rummene om kunsten, som danner rammen om Københavns ældst fungerende scene, grundlagt 1857. - Der er som grundlag også en bestyrelse, som består af kulturministeren, repræsentanter for Den Storkøbenhavnske Scene, en observatør fra Sydslesvig og en medarbejderrepræsentant. - Der er også et dramaturgiat - med bl.a. Geir Sveaas - som er et rådgivende organ for teaterchefen.

Om Teaterchefen KASPER WILTON selv, der er vokset op i en teaterfamilie i provinsen -

og her er "provinsen" sagt med al lødighed og respekt - er grundstenene lagt for de klassiske tekster og også de modige eksperimenter. Et bon mot fra Kasper er: "Uenighed gør stærk!" og understreger holdningen til en kunstart i bevægelse. Adspurgt om karrieren i øvrigt - blev Kasper chef på VENDSYSSEL EGNSTEATER 1996-2000, fordi han ønskede at blive chef, efterfølgende Teaterchef på ODENSE TEATER, og i forlængelse heraf: FOLKETEATRET + Folketeatret/Turne... En stor kærlighed til operæen har haft mange udtryk i årenes løb og om kort tid påbegyndes prøverne på: "VALKYRIEN", som indstuderes i Kbh. men er skabt til - og har premiere d.25. august på Den Ny Opera i ESBJERG, som er beliggende i arkitekt Utzons smukke, operahus.

Om hvad er væsentligt og vigtigt set med et visionært teaterblik: " at forstå der er

forskel på I) Underholdningens kunst og II) Reflektionens kunst - eller sagt på en anden måde: erkendelsesteater. Descartes citeres for: ..."tænke på sig selv og ikke andres tarv", vil vende, og fra hovedfokus på de mere show- og poppede udsagn, vil klassikerne komme tilbage med ny styrke; de nye elever er bedre uddannede og hele bevægelsen går i den retning. Samarbejdet er afgørende - og det er vigtigt at gøre sig umage!

- Og med dette smukke og lovende udsagn - er tiden til dette møde afsluttet, der er scenearbejde der kalder - og med hjertelig energi tages der afsked, og i gården sidder to kvinder og "orde", ude af porten lige for - ligger Ørstedsparken med sit løfte om teaterfest inden længe - og SARAH står på plakaten i huset lige nu.

Teaterforlaget Drama har i mange år været det eneste forlag i Danmark, der har set det som sin opgave at udgive dramatik - og især moderne dansk dramatik. Det startede tilbage i 1948, hvor gode folk startede Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS) efter engelsk forbillede fra British Drama League. Briterne havde et befolkningstal, der kunne retfærdiggøre at man udgav ny engelsk dramatik, men Danmarks lidenhed til trods, startede man Teaterforlaget Drama for at sikre frem for alt teateramatørerne tilgang til den nyeste og bedste dramatik.

I starten var et manuskript fra Drama nærmest stencilerede ark mellem to stykker pap, sat sammen med lærredstape i ryggen - men de holder endnu. Min egen udgave af Strindbergs 'Den Stærkeste' står på hylden i denne udgave. Senere er det blevet til både Tjekhov og Ibsen, men frem for alt ny dansk dramatik.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det aldrig har været nogen god forretning at udgive dramatik. Vores sprogområde er ikke blot for lille til en ballet, men også for lille til at drive et kommercielt forlag, der giver overskud. Og derfor har forlaget været nødt til at handle med andre teater ateraljer, såsom kostumer, sminke, røde næser, etc. Skåret til benet kan man sige, at salget af de røde næser har finansieret udgivelsen af vore danske dramatikers værker. Og disse værker er kommet både teateramatører og professionelle teaterfolk til gode ligesom det garanteret glæder vores dramatikere at kunne stille deres værker op på hylden i indbunden form.

I efteråret -16 fik jeg et lille legat af FDS til at rejse til Sverige for og her skaffede jeg retighederne til en svensk bog om Devising, udgivet af Barnteaterakademien. Bogen har jeg nu oversat til dansk og den udkommer

på Teaterforlaget Drama her i efteråret -17. Samtidig har jeg påtaget mig opgaven at være redaktør på forlagets udgivelser fremover. Forlaget vil gerne kunne fortsætte en udgivelseskadence på ca. 35 titler om året og det skal dække den nyskrevne dramatik, klassikerne samt de fagbøger der dels bliver skrevet, men også gamle titler, som vi gerne vil have genoptrykt.

Så hvis I har ideer til teaterfagbøger eller dramatiske værker (eller oversættelser) I synes bør udgives på dansk, så lad mig det endelig vide.

Og så ved I sikkert at forlagets bøger forhandles på Teaterhjørnet, Vesterbrogade 175 - og fra www.dramashop.dk. Fra hovedkontoret i Rødebro sender de bøger ud fra dag til dag med GLS.

DORTHE SKØTT BÉBE

TEATERLEDER FDD TEAM TEATRET HERNING - 56 B. / 8.9 L.

TEAM TEATRET i Herning ligger midt på hovedgaden/Østergade, men arbejder udover sin faste placering i nr. 32 også i ganske andre settings og med vingefang udover Herning centrum. - Som Egnsteater har det eksisteret siden 1968, og DORTHE SKØTT BÉBE har været Teaterleder her siden 2014, hvor hun afløste MIKAEL HELMUTH, som i stedet valgte at koncentrere sig om kunstneriske aktiviteter som skuespiller og instruktør.

DORTHE SKØTT BÉBE har studeret DRAMATURGI på Aarhus Universitet, og inspireret af dette faktum dvæler vi kort ved instituttet og udveksler navne: LEHMANN, JOHN ANDREASEN, CHRISTIAN LUDVIGSEN, TORUNN, KITTER KREBS, alle undervisere vi begge har stiftet bekendtskab med - og det giver anledning til finurlige bemærkninger og erindringer. - DORTHEs teaterinteresse har eksisteret siden skoleårene, hvor korsang,

stepdans og skolekomedier var herlige fagområder, og skuespilleruddannelsen overvejedes side om side med at blive børnebogsforfatter, journalist, bibliotekar eller stewardesse! Sproget og fortællingerne var altopslugende: "Det at mærke fortællingerne, dette her og nu, at være levende tilstede" drev bevægelsen videre og førte efterfølgende til optagelse på INSTITUT for DRAMATURGI.

I 1996 førte vejene DORTHE til Team Teatret i Herning. Først som produktionsdramaturg og siden 2014 som teaterleder. I 2016 udvidedes opgavepaletten med formandsposten for Teatrenes Interesse Organisation, TIO, der dækker 71 små og mellemstore teatre i Danmark.

Repertoiret på Team Teatret har altid taget udgangspunkt i nye tekster, urpremierer på danske dramatikere og Danmarkspremierer

på udenlandske manuskripter. Alt sammen med udgangspunkt i at skabe original kunst. At skabe noget unikt, noget nyt - og ikke blot være ekkoet af den store by. Fokus har ligget på at skabe nærværende og overraskende scenekunst.

I disse år med den store fokus på kunst og kulturoplevelser med et oplevelsesøkonomisk sigte, er det blevet særligt vigtigt at tale om kunstens værdi. At vise at KUNSTEN ER STØRRE end man lige kan se, at KUNSTEN HAR EGEN VÆRDI, der ikke kan måles på markeds- og varemålestokken. "KUNSTEN er identitetsskabende, den er tid til refleksion, læren om os selv og hinanden! Den skal turde ville sit publikum noget. Også selvom det gør ondt. Turde sige noget væsentligt". Som eksempel nævnes: ROSE, en Team Teaterforestilling der blev indstillet til en REUMERT i 2016. Forestillingen blev til på baggrund af

et manuskript af Hywell John, som instruktør fra FDS: ANJA BEHRENS via stemningsrum, fysiske rum og ritualer omdannede til en helt ny, sanselig og bevægende forestilling, meget langt fra sit ordmættede udgangspunkt.

Som egnsteater kan man andet og mere end at skabe kunst i et lokalområde. Man kan også lade lokalområdet møde kunsten andre steder end i teatersalen. "Kunsten lever også i dagligrummene. Det har betydning for et område - og for kunsten - at der bor og lever skabende kunstnere dør om dør med områdets andre beboere. Det skaber muligheden for et særligt nærvær og indsigt i kunstens tilblivelse - og kan være med til at udvikle kunsten i nye retninger." - Som en konsekvens af denne holdning er det faste ensemble på 2 skuespillere netop nu udvidet til 4, som bor og arbejder i Herning. Som et led

i arbejdet med at skabe større nærhed til det omkringliggende samfund har Team Teatret fra 2017 overtaget ansvaret for HERNING SCENEKUNSTSKOLE, der har eksisteret i 5 år. Målet er at udvide skolens virkefelt til også at arbejde med skoler og institutioner og dyrke talentudviklingen.

Selve ledelsesarbejdet har siden ansættelsen formet sig som et konstant pendul mellem kunstnerisk fordybelse og økonomiske, administrative og ledelsesmæssige opgaver. En pendulering, der kræver tungen lige i munden. Således er DORTHE stadig dramaturg på de fleste af teatrets egne forestillinger og lige nu er der to forestillinger på plakaten.

I maj er der urpremiere på det store samarbejdsprojekt: "SURSTRØMNING - en overgået Danmarkssatire..." hvor RANDERS EGNSTEATER, NORDKRAFT, TEATRET SVALEGANGEN, FOLKETEATRET, VENDSYSSEL

"Surstrømning" - Instruktion: Kasper Sejersen - Foto: Mingo Foto

TEATER og TEAM TEATRET i fællesskab skaber en tounerende forestilling. Forestillingen er skrevet af de svenske satirikere GERTRUD LARSSON og ÅSA ASPTJÄRN, og DORTHE primære opgave har været at samarbejde med de to dramatikere om udviklingen af manuskriptet. Samarbejdet om forestillingen startede i en større kulturpolitisk debat om REGIONALISERING og statsligt fokus på

teater udenfor hovedstaden. Men i stedet for at udfordre hinanden på kulturpolitisk retorik, blev der etableret et nyt produktionssamarbejde. Det særlige ved produktionen er, at alle 6 teatre har budt ind på konkrete opgaver. Planlægningen er krævende og tidskrævende, men der er en enorm læring i samarbejdet. Og heldigvis vil alle det og byder ind!"

TEAM TEATRETs forestilling idag er: "FORFALD", der finder sted i en nedrivningsklar bygning på vej ud af Herning. Visningen er en del af OFF ROAD Kunst- og Kulturfestival, og Projekt Forladte Huse består af fem midt- og vestjyske institutioner, der har sluttet sig sammen om at præsentere kunst og kultur i forladte huse. De fem institutioner er GAVLMALERIFORENINGEN BRANDE, KUNSTPAKHUSET IKAST, COUNTRY TOWN/DYBE, IKAST-BRANDE BIBLIOTEK og TEAM TEATRET i HERNING. I Herning

har det forladte hus fortalt historier helt tilbage fra 1932, historier om tekstilproduktion, bogtrykkerkunst og rehabilitering af flygtninge og indvandrere blandet med almindelige beboeres hverdagsliv fra det spæde forvarsel af anden verdenskrig og frem til i dag. "Lokalhistorien blander sig med fiktion, menneskeskæbner lægges frem og kondenseres som fortællinger, hvorefter bygningen rives ned! Det er en svanesang med noget til både hjerne og hjerte."

Mere end 1 time er umærkeligt gået - som altid - når mødet er levende og væsentligt. DORTHE S. BÉBE fisker skønne inspirationsmagasiner frem, samt et katalog om en særlig forestilling, og med mængder af gode overvejelser og inspiration på noteform takkes der af i centrum og radaret indstilles til OFF ROAD/Heming...

"Surstrømning" - Instruktion: Kasper Sejersen - Foto: Mingo Foto

FORFALD

OPFØRT I FORLADT HUS I HERNING AF TEAM TEATRET FESTIVALEN OFF ROAD

Forestillingen FORFALD foregår site specific, Silkeborgvej 65 i Herning. - Publikum mødes i foyeren og udstyres med navneskilte med eget fornavn. Opslag på væggene i forhallen beskriver, at folk der undervejs føler sig utilpas, blot skal markere med håndsopretning, så vil nogen følge dem ud!

Indledningsvis anbringes man på stole, som i en miniforedragssal med en projektion som baggrund, og får nogle overordnede rids til hvad der skal foregå. Guiden: ANDERS CORNELIUS fortæller om denne nye vækkelse og indstilling til tilværelsen, som vi nu bliver en del af og introduceret til i dette forløb, hvor vi har valgt at flytte ind i organisationens hus. - Blandt publikum nidstirrer Guiden en bestemt kvinde flere gange, og hun eskorteres beslutsomt ud uden forklaring i indledningen. - Bortset fra denne lille overraskelse er der optimisme og fortsat fine udsagn om dette nye forjættende liv der venter os.

Efterfølgende guides publikum igennem husets rum og etager, hvor der indledes og fortælles undervejs, om de forskellige funktioner huset har rummet, fra kælder til kvist. - En rum tid opholder publikum sig i mørke kælderrum, med meget lidt plads, og da ubehaget er tydeligt og ængstelsen mærkbar, udleveres en minilygte til hver person, så man kan lyse hvor man træder, eller se døre/vægge man er ved at støde ind i. Publikum klemmer sig lydigt og høfligt sammen, af og til er der også lidt halvnervøse kommentarer og hvisken.

Under en længere udredning dukker en mand: MIKAEL HELMUTH op, som ser ud som om han er gået forkert eller blevet vækket af sin søvn. - Han bringes videre af guiden, der beordrer ham ud, undskyldende overfor beskuerne. - Manden dukker op flere gange med skiftende indignation og advarsler om

hvad der kan ske. Han får at vide af guiden han lider af posttraumatisksyndrom, desuagtet insistere manden endda at der er fare på færde for os andre.

Et sted på vandringen befinder publikum sig i et biblioteksrum, en reference til det tidligere bogtrykkeri som har været her. - I

rummet, som via projektioner er dækket af bøger, befinder sig også en pejs, hvor bøger fungerer som brænde. - Denne sidste deciderede virksomhed i det forladte hus var et bogtrykkeri og indehaveren, Bogtrykker Torben Thygesen har til Team Teatret udtalt at denne forestilling ville blive "husets svane-sang!". - Kældermennesket dukker op igen, bevæger sig gennem mængden og advarer og varsler, er truende, og mingeles ud.

- I et helt mørkt og lukket rum i nederste etage findes i væggen en slags indbygget langagtig fængselscelle. Guiden bliver meget paf over, kældermennesket ikke er i sin celle, et par publikummer smides ud af rummet og døren hamres i, og publikum efterlades til egne overvejelser og en låst dør, medens Guiden afsøger hvor den anden mand er blevet af. - Tonen har forandret sig siden vi startede; der bekendtgøres at man

installeres i sovesale og ikke kan have ejendele hos sig, som en del af opstartsfasen i den nye bevægelse. - I en aflukket afdeling er publikums navneskilte anbragt på to hvide bænkeforløb overfor hinanden, og man sætter uvægerlig sig på "sin" plads. - I midten er en slags catwalk, hvor guiden nu sætter an til den fulde udfoldelse af bevægelsens program, og i sin vandring op og ned af midterreposen, folder stemmestyrke og intentioner sig ud om herlighederne vi skal opnå, med genkendelige referencer og ekkoer af taler holdt af tidens og tidligere tiders store despoter. - Denne nye lykke og herlighed opnås ved ofre af ting, tanker og mennesker, og som det ordentlige publikum man er, sidder alle pænt og svarer når de bliver spurgt og tager ellers ikke til genmæle eller forlanger sig bragt ud.

- I et forløb på flere rum er overalt i loftet ophængt et stort antal hvide skjorter, der har en helt magisk scenografisk virkning, og er en hommage til Angliskjorternes ophav Aage Damgaard, der startede sin tricotage-fabrik her her, med blot én syerske. Aage Damgaard var også en stor kunstmæcen, som skabte Herning Kunstmuseum/Heart og ansatte kunstnere til at arbejde i tilslutning til fabrikken.

- Det seneste huset har været anvendt til i omkring 16 år er Rehabiliteringscenter for Flygtninge og Asylansøgere. - Referencen til dette afsluttende aspekt vises scenografisk i sidste scene, hvor publikum pludselig befinder sig i et krigslignende interiør - et landskab af murbokker og intermistiske telte i plastik - fylder rummet, med smalle passager imellem, og en kvindestemme synger et vemodigt langt forløb med mellemøstenstemninger.

- Efter noget rådvildt at have stået i denne stemning en rum tid, slås en dør op, og en kvinde kommer ind og tager rask en frakke fra et stativ, og råber til os, om vi dog ikke bare tager vores overtøj !?! - Publikum iler til og griber hvad vi har hængt op inden forestillingen, og står ret brat udenfor og ser på hinanden, stedet og det omkringliggende nydelige kvarter.

Resuméet fra forestillingen FORFALD er skrevet efter oplevelses-hukommelsesspor, og bærer præg af den labyrintiske karakter og manipulation af høflig, tilsyneladende normal adfærd, til man som publikum blot vandrer rundt uden fornemmelse for hvor man er, hvordan man kommer ud og hvad det næste bliver !?!

Instruktør/Skuespiller: MIKAEL HELMUTH
Skuespiller: ANDERS CORNELIUS ZOFFMANN
Dramatiker: ANDREAS DAWE
Scenograf: THOMAS RAVNSGÅRD
Produceret af: TEAM TEATRET, Herning ●

JOSEFINE OTTESEN

INSTRUKTION/DRAMATISERING DAVID OG GOLIATH DUKKETEATRET SVANENIEGNSTEATER I ODENSE

JOSEFINE OTTESEN, der er forfatter af fantasy, børnebøger, eventyr, har modtaget de fleste nationale priser og har været nomineret til flere i udlandet. Hun har imidlertid en fortid som skuespiller og instruktør, en professionel erfaring nylig reaktiveret ved mødet med PATRICIE HOMOLOVÁ: dukketeknolog, scenograf, illustratør, skuespiller og KIM WESTI, skuespiller, dukkefører: Dukketeatret SVANEN. Jeg mødes med Josefine Ottesen på en venlig café i Odense, hvor folk sidder tæt og espressomaskinen hvæser, men snart er vi så fordybet i samtalen, at vi ikke længere bemærker det.

Et tilbageskuende vue på den teatrale del viser, at Josefine Ottesen i 1976 gik på HERNING HØJSKOLE på Dramaledelinien, og efterfølgende arbejdede på BAGGÅRDSTEATRET i Svendborg i 1977-78. Videre uddannelse fandt sted i 1980-81 på DEL´ ARTE School of Physical Theatre, dengang en undergrundsskole i

Redwood, USA som bl.a. arbejdede inspireret af JAQUES LECOQ. Tilbage i Danmark skabte Josefine Ottesen sammen med Claus Mandøe "Verdens lilleste CirkusVariete Theater". I gennem godt 20 år var Josefine professionelle beskæftigelse at være skuespiller, instruktør og dramatiker. Parallelt med teaterarbejdet læser hun TEATERVIDENSKABELIGE studier i Kbh. og tager sin cand.phil på INSTITUT for DRAMATURGI i Aarhus under JANNICK SCATKOWSKI og TORUNN KJÖLLNER. Midt i 90erne beslutter hun på et kursus på filminstituttet – at skifte spor. Josefine opfattede filmmediet som tungt og begrænsende; mængden af teknik, skud, klip, udtoninger og omstillinger forhindrer historien i at folde sig ud - og det bliver klart, at det primære og væsentligste for hende er at være fortæller.

Med en centraleuropæisk mor, er der i opvæksten levende kontakt med eventyr, myter og

sagn, med mime og dukketeater – et arkaisk univers, der fortsætter under hendes uddannelse i USA, der er centreret omkring folketheatertraditioner som Commedia del´Arte, cirkus, melodrama og mime . I fælleskab skaber Claus Mandøe og Josefine Ottesen nogle af de første "teaterfortællinger" i dansk børneteater og bruger alle de kunstneriske metoder, de har med hjem, i deres forestillinger, der sælger virkelig godt.

Fra midt-firserne begynder Josefine i højere grad at arbejde som instruktør/dramatiker, og det fører så til kurset på filmskolen, der for Josefines vedkommende betyder, at hun vælger teatret fra og og i stedet kaster sig over at skrive bøger på fuld tid. Josefine finder "at det at skrive er det mindst begrænsende univers, der findes ". I slut-halvfemserne er hun i en periode knyttet til Skuespillerskolen på Odense Teater, hvor hun underviser i

dramatik, men her bliver det helt klart, at det er forfattergerningen, der er hendes vej – som hun siger: "Min kæphest er at stille skarpt på sproget som medie. Efter min mening er sproget det mest demokratiske medie, der findes. Ikke alle kan spille saxofon – eller det kræver i hvert fald en del træning men stort set alle har adgang til sproget, både som afsender og som modtager. Til forskel fra andre medier kan sprog ikke opleves udelukkende med sanserne, sproger kræver afkodning, kræver at lytter/læser investere sin egen erfaring, sin egen forestillingskraft for at ordene giver mening. Sproget er muligvis det mest interaktive af alle medier." Josefine betegner sig selv som traditionalist. "Jeg arbejder med historiefortælling, der har rødder langt tilbage. Folkeeventyrets grundform er efter mine mening det skelet, der ligger under stort set al litteratur. Som Siegfried Lenz sagde, da han skulle takke for en pris: "Jeg

vil gerne takke alle analfabeterne, for uden den mundtlige fortælling var der ikke noget litteratur" Jeg har ikke behov for at være nyskabende," tilføjer Josefine. "Den tradition jeg arbejder i har vel holdt de sidste 50.000 år og den holder nok min tid ud."

For et par år siden var Josefine brændt ud og måtte sætte alle skriveprojekter på pause. "Det var chokerende at kreativiteten tørrede fuldstændig ud, at der ikke var en eneste historie, der bankede på!" Et tilfældigt møde med Patricie Homolová og Kim Westi, Svanen Dukketeater tændte imidlertid en gnist, og deres begejstrede idé om at skabe en hånddukketeaterforestilling over fortællingen om David og Goliath blev en "positiv anledning til at genoptage det dramatiske arbejde, både det skrivende og iscenesættende, og dette samarbejde var i høj grad med til at åbne for, at den kreative strøm igen flyder. Det var som at møde en gammel kæreste og blive husket på en livskraft, der i mange år har været gemt væk. At være tilbage i den skabende proces med at lave teater har været hjertevarmende og igen at arbejde med dukketeatrets magiske udtryk har været en gave," slutter hun af og tømmer kaffekoppen. ●

DAVID OG GOLIATH

DUKKETEATRET SVANEN ANNEXET V. VOR FRUE KIRKEIODENSE

Premieren afholdes i VOR FRUE KIRKES Annex, der oprindeligt var Odense bys første Latinskole. - Stykket er blevet til på PATRICIE HOMOLOVAs og KIM WESTIs ønske om at behandle dette emne, og som de præsenterede for JOSEFINE OTTESEN, der efterfølgende har dramatiseret teksten og også instrueret forestillingen. - Fredag d.21.april er der hidkaldt til Premiere, og i det smukke og intime rum er alle stole fyldt op af publikum fra ganske små til helt aldrene personer.

Scenografien er høj og hvid, med et fornemt friseforløb øverst oppe. Ved foden af denne imaginære bygning står flere smukt flettede krukker - som i deres skjulte indre rummer højtalerne - og sammen med frisen foroven repræsenterer inspirerende mellemøstestemning.

De tre store monoteistiske religioner, både den jødiske, den kristne og den muslimske kender historien/myten - og da fællesnævneren for disse religioner er ÉN GUD, og sammen med DAVID, som vogter får, åbenbares forholdet til kæmpen GOLIATH, Kong SAUL - som skal reddes fra en ulv - og Profeten SALOMON som skal reddes fra GOLIATH! - JOSEF, Davids far stikker hovedet ud af et vinduesparti i det høje, hvide husarrangement og tager entusiastisk tilløb til en længere historie. Efter kort tid stikker RUTH, hustru og Davids hele overkroppen ud af et andet vindue og kalder JOSEF til orden og truer med klask og høje hyl. Josef bliver sat i arbejde, og forsvinder fra vinduet efter et par forsøg.

- På marken genner DAVID sin fåreflok rundt, som lydigt mæher... sig i flok og følge, med undtagelse af en lille fræksak, som mæher ganske henrivende og vedholdende og med

vilje bliver væk. DAVID bruger også tid på at "springe badut" spille på harpe og blive skarp til at skyde med slangebøsse !!! - En vild ulv der forfølger en gammel herre bliver pelset af Davids slangebøsse, og da det er Profeten SALOMON som David ved et tilfælde har reddet, markeres døden af "GUDS FINGER" som på denne måde udpeger David som noget helt særligt. - Inspireret redningen og fingeren!, forestiller SALOMON sig at DAVID kan redde Kong SAUL som er truet på sin magt af GOLIATH.

Kong SAUL lider af søvnproblemer og garneret af yndige pudearrangementer, en stærkt forførende haremsskone og musik fra gaden, finder han ingen ro, først da David spiller en vuggevise kan kongen sove. - Bedst som alt tegner godt, dukker et overdimensioneret hoved iført hjelm op midt i sceneriet og virker ganske slående som en kæmpe, selvom det

er skuespilleren Kim Westis eget hoved, der in natura pludselig befinder sig midt i gruppen af dukker. - En del tumult og kampe senere, uskadeliggøres KÆMPEN GOLIATH af DAVIDS stenkast, og alt kan finde sin rette orden - indtil videre - også i 2017

KIM WESTI Skuespiller/Dukkefører

PATRICIE HOMOLOVÁ:
Scenograf/Dukkefører/Skuespiller

JOSEFINE OTTESEN: Dramatiker/Instruktør

NIKOLAJ WESTI: Komponist/Musiker

Som underviser for Teater Grundkurset ved Esbjerg Kulturskole (TGK) inviterede jeg publikum og deriblandt Inger Birkestrøm Juul (IBJ) til en visning en dag i februar.¹ IBJs interview efter visningen kom til at handle om, hvordan min tilknytning til TGK er påvirket af mangeårig deltagelse i optagelsesprøverne til de Statslige skuespilleruddannelser, af min videreuddannelse, forskning samt løse og faste ansættelser som underviser på disse skoler.

Der er sket en støt og stadig stigning i antallet af ansøgere til skuespilleruddannelsen, som ikke alene er båret af de unges længsel efter at lave kunst, men også af et behov for og en længsel efter at blive set og hørt, at opleve større sanselig kropslighed, at udtrykke sig personligt og dramatisk i bevægelse og handlinger - med og uden stemme og ord - og en længsel efter personlig udvikling, en søgen

efter relations- og samtidforståelse - kognitivt psykologisk såvel som kropsligt sanseligt og emotionelt. Især erfaringerne som jury medlem er den optik jeg bruger som pt. vikarierende koordinator, samt rådgiver og underviser for TGK siden TGK tog sin begyndelse i 2009

I den umiddelbare forgrund står træningen af elevens evne til såvel spontant som planlagt at kaste sig ud i forskellige udtryksopgaver og discipliner med krop og sjæl. TGK-eleverne trænger efter års skolebænk/gymnasieuddannelse til træning i at fortælle sig i udtryksarbejdet for efterfølgende at foretage refleksioner over, hvad det var der skete undervejs; spørgsmålene her er hvilken betydning udtryks eksperimenterne på gulvet har for skuespilleren, for rollen, for det sceniske udtryk som helhed, for mennesket og dermed også for publikum

Visning har da også KROPPEN som overskrift. Eleverne følger scenernes gang fra pladser i scenens sider. Derfra foretager de umærkeligt scenskift og indgår i nye spillerkombinationer og sceneopstillinger. Således oplever de teatrets påvirkningskraft på den ene side som publikum, og på den anden side oplever den direkte psykofysiske erfaring med dramafagets bevidstgørende opmærksomheds-, og udtryksarbejde med krop, stemme og tale.²

Min undervisningsform³ udspiller sig i et krydsfelt mellem en instrumental mesterlære erfaret i min skuespilleruddannelse og en stemmeundervisningspraksis erfaret som skuespiller og instruktør. For at videreudvikle (TGK-) elevernes egen refleksivitet⁴ søger jeg en mere systematisk demokratisk og dialogisk praksis, end jeg selv er blevet uddannet og undervist med. Den skuespilleruddannelses tradition jeg selv er et produkt af har

været domineret af en insisteren på at gøre tingene frem for at tale om dem og dermed risikere at intellektualisere dem. Men det paradoksale er, at det netop har bidraget til en forsættelig adskillelse mellem hoved og krop, fordi den alt for ensidige insisteren på at gøre, frem for at reflektere forsømmer det dannelseselement, der ligger i at beskæftige sig med det iboende erkendelsespotentiale i selve arbejdet med dramatik og forskellige dramatiske udtryksdiscipliner. TGK har både et dannende og uddannende sigte mod scenekunstnerisk dygtiggørelse og afklaring i forhold til en fremtidig løbebane inden- eller udenfor det scenekunstneriske felt. Derfor er det vigtigt i løbet af det tre årige TGK-forløb at undersøge den øjeblikkelige virkning af selve oplevelsen af de scenekunstneriske udtryksdiscipliner for den enkelte elev. Dette foregår sideløbende med blik på, hvilken betydning og plads disse virkninger eventuelt måtte

have for elevens liv både under efter TGK-forløbet.

Specifikt i undervisningssammenhæng og generelt menneskeligt betragter jeg menneskestemmen som dramatisk i den forstand, at stemmen er et udtryk for sindets og krop-

pens tilstand i forhold til det, der sker her og nu. Stemmens unikke karakter beror ikke alene på dens fysiologi, men også på, at den kan lyde forskelligt alt efter hvilke situationer og handlinger, den udtrykkes i. Derved afspejler stemmen vores oplevelse af en bestemt situation, der til enhver tid er unik. Den menneskelige stemme er dramatisk (af det græske ord *dram*, som betyder at handle, at gøre), for den er altid en del af en kontekst, et praksisfelt, en scene i et skuespil med en handling, som udfolder sig i tid og rum, hvor mindst to deltager: den udøvende og omverdenen. Min undervisning på TGK (og andre steder) handler blandt andet om, hvordan forskellige kropslige energitilgange, bevægelsesmønstre, holdninger og attituder indvirker på helheden af stemme, krop og psyke, i en proces, der på holistisk vis forbinder krop og sind i en samlet psykofysisk oplevelse. Med stemmen får skuespilleren øjeblikkelig tilgang til lag i

både den dramatiske tekst, rollen og sig selv, som man ikke nødvendigvis kan analysere sig til. Adgangen til følelser og stemninger, sinds- og kropstilstande er umiddelbar, hvad enten stemme og kropsarbejde bruges som indgang til tekstarbejde eller devising processer.

Netop fordi undervisningen på TGK indkredser de faglige og personlige virkninger på udtryk, krop og psyke, der er indbygget i oplevelsen og udøvelsen af forskellige kunstformer, praktiserer jeg en metodetilgang, der bygger bro mellem mesterlærers instrumentale fokus og de psykofysiske oplevelses- og erkendelses-elementer i skuespillerens udtryksarbejde. Gennem dramafagets konkrete udfoldelse af menneskekundskab på gulvet udvikles den psykofysiske fornemmelse for at fremstille forskellige roller i scenekunsten. Hermed udvider TGK-forløbet også elevernes evne til

at begribe individuel, såvel som fællesmenneskeligt liv og historie, samtidig med at sansen for og indsigten i de mangfoldige dramatiske udtryks afgørende væsenstræk og betydning udvikles. TGK forløbet er således ikke alene et uddannelsesforløb, der gennem indlæring og udøvelse af teatrets udtryksdiscipliner opkvalificerer den enkelte scenekunstnerisk – det er også et dannelsesforløb, der lærer eleverne noget om, hvad det vil sige at være menneske i verden før, nu og i fremtiden. Det giver eleven en forståelse og fornemmelse af sig selv og medmennesket, samt af fantasien og kreativitetens udfoldelse som livsfylde og humanistisk projekt. Således bidrager TGK-forløbet til at danne og uddanne aktøren på teatrets såvel som på livets scener.

Inge Dinesen maj 2017

I Inge Dinesen: Uddannet skuespiller på Skuespillerskolen ved Odense Teater i 1980. Efter godt 10 års kontinuert arbejde primært som skuespiller og sekundært som instruktør optaget på stemmetræneruddannelsen for professionelle teaterfolk: Advanced Diploma in Voice Studies på Central School of Speech and Drama i 1991-92. Herefter kontinuert arbejde som underviser i en kobling af drama og stemmetræning. Pendlede fra fast mellem Statens Teaterskole og Skuespillerskolen ved Århus Teater, sideløbende med udbredt undervisnings- og kursusvirksomhed på bl.a. højskoler og private skuespillerskoler så som Michael Chekov Studio, Nordisk teaterakademi og Skandinavisk Teaterskole. I dag har jeg - ud over undervisning i kommunikation og stemmetræning - privatpraksis som psykoterapeut.

2 Vores kropsbevægelser - både ansigtsmimik og kropsgestik - er fuldstændig integreret i stemme-talesproget. Den måde vi bevæger krops og ansigtsmuskler på skaber en billedside i taleudtrykket; kroppens og ansigtets bevægelser er altså ikke en isoleret del af vores taleudtryk, der fungerer som et pynkteligt ekstra ledsageelement. Gestik og mimik foregår organisk og synkront medudtrykkende i det vi bruger stemmen til (McNeill 2000:139). Derfor er tale- og kropssproget en bevægelsesenhed, hvor den samlede flydende talestrøm, båret af og foldet ind i stemmens strøm og kroppens gestik, der gør det muligt over afstand at berøre hinanden med meninger og betydninger (Merleau-Ponty 1999:49). sprogets billedside forekommer i hver eneste stemme-talehandling, hvor talens og kroppens dimensioner har tid, sted, kontekst og situation til fælles.

3 Undervisningsformen er udviklet gennem forskningsuddannelsen/projektet Master of Arts in Voice Studies på Royal Central School of Speech and Drama/London University (1995-99). Projektet søgte at skabe en stemmedrama undervisningsform indeholdende en eksplicit instrumental og psykofysisk oplevelsesorienteret metodetilgang, målrettet skuespillerens udtryksarbejde. Senere uddannelse i kunstterapi og integrativ gestaltterapi bidrog til i dybden at undersøge og håndtere forskellige kunstformers indvirkninger på både krop, psyke og kunstnerisk udtryk. Disse uddannelser var endvidere et led i at udvikle metodetilgange og sprog til den dramatiske stemmetræning.

4 I denne forbindelse forstår jeg en reflektiv praksis som en proces, hvor man gennem sine erkendelsesprocesser spejler det oplevede/iagttagede i en given undervisningspraksis. Det iagttagede/oplevede erkendes således gennem indre refleksions/erkendelsesprocesser. Der må skelnes mellem refleksion (at tænke over noget) og refleksivitet, hvor det sidste har at gøre med at bearbejde information og at formidle det bearbejdede.

HOW CONCEPTS CHANGE THE THEATER

AN INTERVIEW WITH ANDREAS LIEBMANN

I meet with Andreas Liebmann to a talk about concept based theatre. How does he teach concept based direction at The Danish National School Of Performing Arts and how has he been working with it in his own career as a director?

We meet outside Trampoline House in Copenhagen Nordvest. A house that visual artists and activists established to create contact between refugees and locals. In their gallery CAMP they have an exhibition that Andreas wanted to see. He tells me that he is very interested in the interaction between art and society.

After a walk, we find a café and start our conversation. Andreas is Swiss and was educated as a theatre pedagogue and actor at the university in Zurich. At the school, they had acting training but also learned to create and

make own performances. After his studies, he wanted to develop his acting skills and worked at a city theatre in east Germany. He worked there as an ensemble actor with rehearsals during the day and performances in the evening. "In these years, I learned the life of a traditional institutional actor. I was working with all the classics, Shakespeare, Brecht and so forth."

After two years Andreas moved to Berlin to pursue his acting dreams in the independent scene. But it did not start as he expected. It was difficult to get work and when he finally got it, projects fell apart. Slowly things got better, but the decisive change was the forming of his performance group "Gaststube" in 2002 with the Swiss colleagues Nicolas Galeazzi and Beatrice Fleischlin. From 2002-2007 "Gaststube" developed own working methods and toured with their performances

in Germany, France, Switzerland, Austria and Bolivia. "It was in this period, that I realized that you can bring anything that really interests you on stage. Literally anything. You can make a piece about your living room plant if it really concerns you and you have something to say about it – it will be interesting for others." "Gaststube" wanted to find new ways of defining what theatre and performance can be. They were performing themselves, and created all the material (text, stage, social setups etc.) themselves. Their biggest success was a performance that was 7,5 hours long. The performance had different parts and shifted from being a discussion into a music piece into a carnivalistic show into an exhibition into a party. "In these years of my work I have realized the power of people performing their own concerns in their own aesthetics. It is involving to feel that the people on stage are responsible for the whole

artwork. And when the aesthetics change according to the specific concerns, new performative formats emerge.”

In 2007 *Gaststube* broke up due to conflicts between the group identity and individual desires to do projects in very diverse directions. After the break up, Andreas started to work on his own and in changing constellations as a performer, director and author – in solo work, directed pieces and in collective working structures. Most of these performances were shown at *Sophiensaele* and *HAU* in Berlin, but he also returned to the city theatres as author and director.

After this introduction to Andreas’ work as an artist, we go into a talk about how to understand and use the idea of concept in theatre work. He tells me, that his approach to the idea of concept

Portrait by Beatrice Fleischlin

comes from his practical work. “I have not studied applied theatre science, so I needed to learn conceptual work by doing – of course without neglecting theoretical knowledge that colleagues brought in or that I researched. In order to develop a concept, it can be helpful to understand the pre-sets of a work.” I ask Andreas what he means with pre-set. “At the *Danisch School of Performing Arts*, most of the

performances have a similar team structure designed for rather traditional venues with traditional stages: A director, a set designer, a sound designer, a light designer, a stage manager, etc. . This is a given structure that will strongly influence the aesthetics and artistic drive of a performance: A hierarchy of who takes the final decisions but also an unquestioned set up of what needs to be at hand for making a performance. For certain works and topics this can be great – but it can create a stereotype of expression. Usually in these works at the school the quality of the craft is excellent. But sometimes this prevents the development of something new or unexpected, a certain fragility or intensity. It is always important to question the given structures you work with – is it really the right one for your artistic examination? Or – in other words (as it is not always possible or necessary to change these structures): how

*"We-a solo"
Production HAU Berlin / Rote Fabrik Zürich 2012,
Foto by Benjamin*

can I work with the structural pre-sets in order to make them more than an assemblage of their crafts? How can I break my clichés of my own work and work consciously with and against the traditions within the theatre institution? How can I reach a result where all crafts stand behind the artistic need and not in front of it? Sometimes it is needed to change some presets to have a stronger artistic result. Why not, for example start out with only a sound designer and one actor? How closely can the pre-sets be designed according to my concerns this time? In the process, I can then decide whether there is a need for more people, a choir, a light designer, or nothing more at all; whether we will do the performance in a black box or in a public bus.

I know this might sound far out for some producers and theatre directors. But in order to work like this, we need to change the

time management of a production. We need to have time for experiments, or workshop time, if we should not only repeat the formats we've repeated for decades, even centuries. Another issue in this conceptual approach is authorship: I need collaborators, who share my concern sincerely and who believe that

good craft should become invisible in order to strengthen the artistic result. This is a big challenge in a theatre education where everyone needs to be seen - and in a theatre institution where the tradition is to repeat individual signatures. "

Andreas tells me that the pre-sets are a decisive part in each performance not only concerning the work structure: Which artistic choices do you bring into play? The concept defines how you work with pre-sets on all levels, from setting the team, setting the practical frames, the way you form the work process, and how you tell the content. He gives an example from the play "Weltveränderer" (eng. "Changers of the World"), that he wrote and is currently directing at the city theatre in Freiburg. He chose a megalomaniac question as departure: Can theatre change the world? The program of many institutional

theatres are filled with productions about economic crisis, about inequality, about war, about populism, refugees and so on. But what kind of political contribution is really possible within theatre? What agency does theatre create? In order to deal with this question on stage he proposed the theatre to create a play about the repertoire of the last 11 years of the Freiburg Theatre. The decision to work only with material of previous productions was the basic concept and a strong preset of the work. And of course it had to be on the traditional stage of the theatre with its ensemble actors repeating and renewing their old lines. Another decision was to use – as figure on stage – the mascot of the theatre, which is a bambi.

On stage actors are in full bambi costumes, often with full masks so you cannot see their faces. Bambis speak the text about past

projects of the theatre on economy, science, revolution, genetic manipulation and so on. „I chose the bambi-mascot out of the already existing figures in the repertoire of Theater Freiburg. I thought it was a strange figure, which sort of makes Disney out of political concerns and I wanted to over-do this belittlement: put too many bambies on stage, make the audience long for more personalized commitment“, Andreas explains. The complete masking and costumes also created a certain acting style and defined the work process – an important preset. „A strong concept will infect the audience and make the audience an active interpreter. Can theatre change the world? I think in the case of the bambies in „Weltveränderer“, the combination of Disney and political ambitions has the potential to make the audience want more real political change and less theatre about it, which questions the role of the theatre.“

We finish our talk at the café in Nørrebro. The word concept, has always been a bit blurry for me, something very theoretical or maybe even incomprehensible. But the idea of preset, makes it very concrete and useable. Of course, I worked with this in my work, but now I have words for it. I walk home inspired and thinking that the students are lucky to have such a concrete, practically orientated and experienced teacher. A teacher who worked in so many different fields, from performance to institutional theatres and therefore is not hooked up on one way of doing things.

If you want to see Andreas' performances in Freiburg then it will be playing until July.

De tre projekter som disse refleksioner udspringer af blev skabt over en periode på 2 1/2 år. Refleksionerne er en blanding af sætninger fra de forskellige projekter, dagbogsnoter og mere akademiske overvejelser.

1)

Første projekt spillede på Teater Grob:box med Stine Gyldenkerne og Sofie Walbom og fokuserede på køn i en personlig, cis-kønnet kontekst. Cis-kønnet betyder at du identificerer sig med det køn du blev tildelt ved fødslen. Projektet behandlede hvor vidt Sofie og Stine kunne skralle deres kulturelle køn af og undersøge hvem der dukkede op "under" kønnet.

2)

Det andet projekt var en gadeperformance med koreograf og performer Sarah Armstrong som bestod i en indsamling af forbipasser-

endes tanker og refleksioner over "En køns-mangfoldig eller kønsløs by". Hvordan er gademiljøet i den kønsløse by forskelligt fra Københavns? Hvad tænker borgerne i den by om hvordan vi lever i dag? Og hvor langt væk er vi selv fra at bo i den by?

3)

Sidste projekt spillede på Warehouse9 og Åben Scene i Århus med Joanna Jensen, Beck Heiberg og Sarah Armstrong og var en bearbejdning af kønsstrukturer set fra et queer/trans perspektiv.

Refleksionerne over de tre forskellige forestillinger har affødt et ønske om at producere en type scenekunst som i højere grad rummer forskellige erfaringer, kroppe og energier.

Foto: Katrine Møbius

4)

Jeg kan godt lide kasser. Både dem vi placerer os selv i. Og dem vi placerer andre i. Jeg ordner verden med kasser. En gavekasse med sløjfe. En madkasse med en slags pålæg i. En kasse til min yndlingsfarve. Livret. Søn. Hund. Jeg er genkendelig for verden i min kasse. Og mine fødder kan stå fast der.

Vi kan kun opløse køn fordi vi abonnerer på den kasse. Fordi vi alle kender konstruktionen. Den kommer hver måned. Hver dag. Hvert sekund. Hej Kasse! Mens vi nonchalant lægger benene over kors og løber en tur i vores eget tempo. Fordi vi kender takten. Så vi drejer når vi skal.

Og jeg peger på verden indefra kassen. Og vi genkender hinanden der. Med min kasse hører jeg til. Jeg tilhører andre som sidder i samme kasse som jeg. Som nonchalant og med benene over kors har sat sig i kassen.

Og der sidder vi så. Og jeg siger ord der betyder at vi ligner hinanden: "Hej piger". "Hej venner". "Goddag de damer" . Jeg holder mig selv i hånden mens jeg placerer dig i kassen. Men den er for lille til dig. Du er for stor. Og du er for lille. Og du er for firkantet. Og den er en sol. Og jeg løber nu. Selvom andre ikke kan løbe.

Det er da ærgerligt at dele alting op i kasser når nu der findes så mange ting. Og man oplever så meget. Det kræver nye kasser. Det blir dyrt. Der er ikke plads. Men dine fødder bestemmer selv. Og de drejer og bakker. Og jeg kender ikke koreografien. Og jeg prøver at hoppe ud af kassen. Og jeg prøver at falde ud af kassen. Og jeg prøver at løbe langt væk fra kassen. Jeg prøver at lade som om den ikke er der. Men jeg sidder stadig i kassen med armene over kors og vipper på stolen

Foto: Katrine Møbius

0)

Tidligere gik jeg op i at figurer eller performere skulle fremstå som "tydelige" mennesker og ikke være for uskarpe eller strittende for så mistede jeg ofte fokus. Dermed holdt jeg nogle stemmer i figuren nede. Det betød at jeg lod dem fremstå mere ensrettede end de var for ikke at bryde med et autencitetsideal og kotumer for god formidling. De følgende tanker kan ses som et opgør med dette.

5-678)

En hyper-rationel vesterlandsk tankegang har i løbet af det sidste århundrede manifesteret sig i vores samfund og har skabt en verden der afhænger af binær tænkning. Vi tenderer altså til at forstå verden i oppositioner defineret igennem relationen "med" eller "mod" den anden. I de genkendelige rum af klart definerede oppositioner opstår strukturer, kategorier og grænser mellem dette og hint.

Fysiske og imaginære grænser manifesterer sig både på kroppen og i verden f.eks. i kraft af landegrænser og grænser for kønnet. Men noget lusker rundt i mellemrummene, i sprækkene mellem oppositionerne; for samtiden forekommer disse former måske mystiske eller eksotiske, som både/og enten/eller for de udfordrer kategorierne som vi opdeler verden i og beder os om at tage stilling til alternativer.

Den moderne verden er kendetegnet ved ikke at være simpel, at forstå verden igennem det singulære, det forsimplede eller det polerede virker derfor utroværdigt på mig.

Jeg drømmer nu om at skabe et system eller en værktøjskasse med redskaber som muliggør at disse eklektiske former, situationer og figurer kan opstå og trives i en scenisk kontekst, for de repræsenterer min samtid og

de mennesker der lever i den og det er det scenekunsten skal.

Jeg vil gerne skabe kontinuerligt ekspanderende scener og figurer der påvirker og berører hinanden på alle niveauer og må tilpasses hinanden så gnidningerne bliver tydelige og skarpe. Så kanterne skærer ind i hinanden uden at den ene eller den anden bøjer af. Komplexiteten skal være fysisk synlig på performerens og på scenen f.eks. i form af modstridende perspektiver i én og samme scene eller én og samme krop. En scene kan uden problemer præsentere flere sandheder, flere erfaringer og vise forskellene mellem disse sandheder og erfaringer. En krop kan uden problemer være både magtsyg, underdanig og lykkelig samtidig. Udtrykket får dermed en mangestemmighed i tekst og krop og repræsenterer både et VI og et MIG.

I denne udgave af instruktørens notesbog giver instruktør Minna Johannessen et indblik i hendes arbejde med teaterkoncert genren.

"Jeg har efterhånden lavet tre teaterkonserter, og alle er lavet ud fra det samme princip. Det bygger grundlæggende på at jeg skriver en slags "historie", som skal forstås som et udgangspunkt for vores eget arbejde, mere end en historie publikum skal forstå hver eneste detalje af. For publikum skal den mere ligge som en rød tråd som indikerer relationer, situationer og en overordnet udvikling for en gruppe menneske, men hvor der er plads til selv at opleve, fortolke og fylde detaljer i.

Den her historie bliver udviklet under lang tid. Den starter som et slags handlingsforløb der skitserer nogle relationer i en udvikling, og undervejs bliver det bygget på med musikalske greb og tanker om koreografi

og iscenesættelse. Den kan på papiret virke meget konkret, men bliver jo i sin udførelse ret abstrakt.

Vi bruger den dels som et værktøj for at præsentere konceptet på, ved de forskellige afleveringer, men frem for alt som et værktøj for udviklingen af forestillingens forskellige parametre. Rum, lys, musikalske fortolkninger, kostumer, koreografier - alt tager udgangspunkt i historien. Nogen gang går det selvfølgelig den anden vej, hvor f.eks. en rumlig idé tager historien et nyt sted hen. Men vores udgangspunkt har altid været de mennesker forestillingen handler om. Det er deres historier som er kernen til alt.

Det her er en forkortet version af historien bag "Højskolesangbogen". Den her version var den som lå ved start af forprøver. Den havde været mange steder hen før det, og blev også

ændret meget efterfølgende. Ideer blev flyttet rundt, nye ideer opstod, men grundlæggende var udsagnet det samme."

- Minna Johannessen

HØJSKOLESANGBOGEN

En epidemi siges at forekomme, når en smitsom sygdom breder sig meget hurtigt i en befolkningsgruppe i et bestemt område i Danmark.

Nytårsaftnen 2017. Første dødsfald rapporteres.

Nytårsaftnen 2018. Halvdelen af befolkningen er død af det som kommer til at gå under navnet "Den danske epidemi."

Nytårsaftnen 2019. Kaos råder. Danmark erklæres fejlslagen stat.

Nytårsaften 2020. Hele den danske befolkning er udslettet eller flygtet. Kun 8 mennesker har overlevet. De skal genopbygge Danmark.

Der er et yndigt land. I dystopisk udgave. Baggrundshistorie bliver præsenteret på lysskilt, i god science fiction stil, med meget røg i trashet efterfestinspireret sofaunivers. Tåget champagnemelankoli. Alle sørger. Rimelig afstumpet.

Gruppen samles og bliver en efter en præsenteret i let patriotisk, småkikset men stemningsfuld version af I Danmark er jeg født der har jeg hjemme.

Tammi og Jens: Her og fru Jensen. Fortidspensioneret bagud stræbende campistpar, gift siden altid, elsker bag in a box, hader forandring. Og måske hinanden.

Fotos: Klaus Vedfelt

Marie: Miss Danmark fra 1998. Konservativ dulle, har brug for opmærksomhed, orden, mænd og lyserødt liv.

Thomas: Kommunalpolitiker fra Nordjylland, grå mus med stort hjerte som bærer rundt på sin døde mor og lader som om hun stadigvæk lever.

Mads: Svineavlere fra Sønderjylland. Den selvudnævnte leder. Supersympatisk idiot. Jovial. Elskelig. Besiderisk. Bossy. Tror han arbejder fremad, men kommer aldrig en centimeter.

Cecilia: Fd. mor og side – 9 pige. Fra Nordsjælland. Skrøbeligt vrage. Har lige mistet sit barn. Prøver at leve, men er udenfor al redning.

Johanne: Arbejdsløs multikunstner. Fra Christiania /Vesterbro. Ansvarsløs livsnyder. Sexet. Eventyrlysten. Egocentrisk. En mørk muse.

Esben: Let retarderet julemand. Fra Bilka. Positiv, letpåvirkelig, naiv, upassende, elsker alle mennesker, hader alle konflikter.

De otte, skal genopbygge Danmark.

Svineavleren griber chancen. Samler flokken i vanvittig Balkan-version af Marken er mejet med touch af Europahymnen, i det store ommøbleringsnummer. Nu gør vi det. Bygger en ny verden. Alle er tilfredse når det hele, efter mange versioner, igen står som det gjorde når det startede. Det føles sgu godt. Og rigtigt.

Fotos: Klaus Vedfelt

Følges af hjernedødt antiklimaks og virkelighedsflugt i nikkedukkeagtig version af Udsigt i kikkert foran fjernsynet. Alt går i stå. På en lidt hysterisk måde. Ingen ser at en fd. Mor har brug for hjælp.

Den let retarderede julemand, som har en frelseragtig gen, lykkes dog fange gruppens opmærksomhed i et nummer vi stadig er lidt i tvivl om... En rose så jeg skyde (i Havanna version?), eller remix af amazing grace/blå anemone? Han får i hvert fald den sølle flok til at samle sig rundt dette fugle phoenix-agtige event, som måske udvikles til en slags symbiose-salsa, og man kan ane et håb i morgendisen.

Vi kommer lidt nærmere på nogen af figurerne.

Den første gang jeg så dig. Med hr og fru Jensen som engang elskede hinanden for evigt, men som nu mest hader hinanden for evigt, men som nok alligevel bliver sammen for evigt. Der er rutine vin og rutine hygge men en ung smuk pige forstyrrer proceduren. Man kan mistænke den arbejdsløse multikunstner (Johanne) for at have interesse i hr Jensen (Jens Jørn).

Sov sødt barn lille. Spøgelsesagtig duet med kommunalpolitikeren som putter og børster tænder på sin døde mor. Synges sammen med en knust fd. Mor som mangler sit barn.

Følges af morgensangs-potpourri og Svantes lykkelige dage i festligt overdriven operaudgave, hvor Miss Danmark holder ryste sammen arrangement og håber på at den gode stemning snart skal indfinde sig. Det gør den. Den døde mor bliver en på holdet, det er

faktisk næsten ingen som husker hun er død mere. Svineavleren og miss D er the perfect couple og de andre hænger på så godt de kan. Et lille fælleskab er ved at opstå. Hvor alle er enige om at vi har det jo faktisk ret godt. (Hvis man bare ignorerer problemerne.) For om lidt er kaffen klar. Hyggen er et faktum.

Ny person ankommer. Ikke godt med fremmede elementer i ny fundne fælleskaber. Overlevende nummer 9: Rasmus: småskør, egensindig, relaxed og rimelig mystisk rengøringsmand. Fra Vejle. Synger Shu-bi-duas Danmark. Laver rod i gruppens imaginære systemer. Panik opstår.

Verdens mest konfliktsky folk går i konflikt i Mormors kolonihavehus. Hr og fru Jensen prøver at holde stemningen kørende i bedste kolonihavestil mens resten går amok, i bedste

kolonihavekrig. Masspsykose. Kaoskoreografi som prøver at genoprette rummet og smadre rengøringsmanden men som ender med at smadre rummet og genoprette den dårlige stemning.

Den retarderede julemand synger Dejlig er jorden. Og bliver forelsket. I den sørgende Mor. Mit i miseren.

Svineavleren prøver at genoprette fælleskabet med ringdans i Julepotpourri med alt for mange sanger blandet sammen, og alt for mange synspunkter blandet sammen, og alt for mange traditioner blandet sammen. Med alt for mange snaps og jule-engle og dåsepølser blandet sammen. Farce-lignende tilstand opstår.

2 mennesker lister væk. Den unge multikunstner og hr Jensen indleder en

kærlighedsaffære. Kringsat af fjender. Du og jeg mod verden. Øjeblikket hvor alt er muligt. Teenageragtigt, nyforelsket, storslået. Fru Jensen betragter dem uden at gribe ind.

En fd. mor synger Du kom med alt det der var dig. Om at opleve den største kærlighed og om at miste den igen. Kun med Hayman på guitar.

Følges af remix af Herlig en sommernat og Du danske sommer jeg elsker dig. Fru Jensens kejtede, let desperate/seksuelle forsøg på at ikke miste sin mand. Om at lade tingene ligge, om at forblive ved det gamle. - Inderligt. Totalt Deprimerende. Alle spiser pølser og onanerer. Det frisindede folk er ved at tørre ud. Hr Jensen finder tilbage til fru Jensen. Kedsomheden spreder sig.

Rengøringsmanden skejer ud i tung rock version af Åh at være en høne - frustrationen breder sig. Destruktiv sofakoreografi hvor de slår sig halvt ihjel. Projekt Danmark er på vej ad helvede til.

Svineavleren gør et sidste forsøg på at samle flokken. Det gør han i stort finalenumret før pausen. Midsommervisen. Det altomfavnende fællesmøde. Demokratikoreografi. Ingen ved hvad de stemmer om. Men det føles alligevel dejligt at stå der sammen og vifte med armen. Udvikles til disco og feel-good-fest. Ev. nøgenbad. Det er sommernat og øsregn og kolde bajer og Danmark er som aller lykkeligst.

Pause.

Akt to start. Et år senere. Se nu stiger solen. Undergangsunivers er blevet til fæstning. Til mur. Til hjem. Til sofa installation. Hvor alle bor sammen, og hvor alt virker så faretruende godt.

Svineavleren som konge af Danmark. Miss Danmark som trofæ ved hans side. Den unge multikunstner som i højgravid. Hr og fru Jensen, som stadig sammen. Kommunalpolitikeren med sin døde mor som spiller yatzzy. De fd. mor, i brudkjole. Julemanden fra Bilka som gom. Rengøringsmanden som lydlig og velintegreret. Verdens lykkeligste folk er tilbage på banen.

Herefter: Lirekassen. Billedet på det fungerede fælleskab. Høj stemning. Maskineriet som kør. Alle bidrager i meget kompliceret koreografi og med meget kompliceret korsang til at verdens nemmeste handling bliver udført. Imponerende trygt.

Stemningen toppe i Svineavlere og Miss Danmarks vild med dans - inspirerede, smøgende vals -version af Noget om helte.

Men ikke alle har det godt.

Den døde mor prøver at stikke af. Hun orker ikke mere. Nu vil hun bare være død. Kommunalpolitikeren synger Der var en lørdag aften. Pardans à la fall and catch. Om at bittert indse at maybe game is over.

Den fd. mor i brudkjole synger Alle mine kilder skal være hos dig, til sit døde barn og den unge kunstner føder sit nye barn. Alene. I stormvejr og helvede. Superpatos.

Det her punkt skubber til historien, og menneskene i den. Tingene sættes i bevægelse.

Fotos: Klaus Vedfelt

Følges af optempo cirkus version af Dit korte liv. Et slags bryllup. Den fd. mor gifter sig med den let retarderede Julemand fra Bilka. Måske for at mærke livet en sidste gang. Måske for hun holder så meget af ham. Det sker i bedste dekadente kabaret ånd. Med traditionerne vendt på hovedet fester nogen på afgrundens kant. Mens de andre sover. Lykkeligt uvidende.

Den unge kunstner går amok, de nyfødte barn flyver for vinden. Julemanden har den bedste nat i sit liv, den fd. mor danser nøgen på bordet. Miss Danmark og rengøringsmanden snæver over det hele. Kommunalpolitikere forlader sin mor for et øjeblik og kaster sig ud i galskaben. Uden hjemme og uden alt for meget tøj - har de en sådan der lykkelig smuk skæv nat, som man ved kun kan betyde at snart går det hele helt ad helvede til.

Hr Jensen synger Tit er jeg glad, men vil dog gerne græde. Længes efter sin unge kunstner, som mest ryger hash og ikke kan finde ud af at være ensom med sit barn.

Rengøringsmanden sætter sig selv ud hvor han ikke kan bundne og erklærer sin kærlighed for Miss Danmark i surfversion af Det er i dag et vejr, som han synger sammen med publikum. Det er meget pinligt og meget supercharmerende og ikke til at modstå. Jalu Svineavler går i panik og bliver voldelig.

Den fd. mor siger farvel til sin julemand i Sig nærmer tiden da jeg må væk. En grav bliver forberedt.

Vi nærmer os bundpunktet. Som man vel skal ramme for at kunne rejse sig på ny. Men først, lige før den fd. mor tager sit liv, ser vi en tilbageblik, 5 år tidligere:

Foto: Natasha Thicra Rydvald

Juleaften 2016.

Vi finder ud af at de alle sammen er i familie. Familien Danmark. Julemanden kommer med gaver til dem alle sammen. Højskolesangbøger. Og de synger Den danske sang er en ung blond pige. I dejlig traditionel enstemmig familiekor. Som en dejlig traditionel familie. Som er glade på ydresiden. Og et inferno på indersiden.

Tilbage til nutiden – Den fd. mor er nu død og en knust Julemand er træt at lortefamilien som ikke kunde finde ud af at rede hende. Han skubber hele scenografien ud med den sørgende flok på. Rummet er helt tomt. Synger Papirsklip i begravelse udgave og klipper højskolesangbogen i stykker.

Og så brager helvedet løs. I voldsomt melodramatisk udgave af Europahymnen med

reciteret tekst fra Den danske sang er en ung blond pige. Det store familieopgør. Inspireret af et vikingslag. Med eventuelle våben. Hvis Jonas synes.

Vild slåskamp hvor alt bliver smidt på bordet. Herligt forløsende og ikke holdt tilbage. Kommunalpolitikeren siger farvel til sin mor midt i det blodige slag.

Og synger, for at stoppe kampen, som den smukkeste ballade i bedste Braveheart ånd, Vi er røde vi er hvide. Det fungerer. En efter en tilslutter sig sangen. Og det er som at stå ved tidernes morgen og tro på at livet kan noget. Selvom det er besværligt. (Det er her vi skal elske dem alle sammen aldre mest.)

Følges af bittersweet Har du viser min ven. Den unge multikunstner siger farvel. Den stadig sørgende Julemand får barnet. Eller

Fru Jensen. Mystisk punkt, men på en måde giver hun plads til noget hun har stået i vejen for. Måske fejlt. Måske smukt.

Fru Jensen synger Skuld gammel venskab regn for noget, ofrer sin egen lykke og giver slip på sin mand. Hr Jensen har svært ved at gå, men hun insisterer. Og han genføres til sidst med sin unge kunstner. Eventuelt i bedste Hollywood romantik à la Bodyguard, eller måske bare mere rått...

Tilbage er to brødre som begge elsker Miss Danmark. Her mangler der nok et nummer for at forløse den trekant. Måske Bedstefar tag dine tænder på. Et sidste sats fra Miss D hvor hun forfører dem begge og får dem begge.

Snyde-finalenummer: Ole sad på en knold og sang. Fandenivoldsk frigørelse nummer med bår røv. Alle skifter tøj med hinanden.

Familien Danmark er fundet sammen. Men i nye konstellationer, i nye roller, med nye indstillinger. Som kan føre dem fremmed. Mindre bange. Mere tilstede.

10 år senere. Nytårsaften 2031. Reunion. Finalen: Velkommen nytår og velkommen her.

Måske med rulletekster som fortæller hvordan det gik for alle å la: "Fru Jensen i (Miss Danmarks tøj) – genåbnede kongehuset og blev dronning af Danmark..."

Eller er det bare et herligt farvende nummer som måske kan få publikum til at gå lidt glade håbefulde ud i natten.

Sekretariatet holder sommerlukket i perioden 3. juli til 2. august og ønsker alle en skøn sommer med tid til både gode måltider, afslapning og fordybelse!